

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาวิชาชีพ)

ปริญญา

พัฒนาวิชาชีพ	อาชีพศึกษา
สาขา	ภาควิชา
เรื่อง	การสร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
	The Construct of Appropriate Occupation Courses for Additional Teaching Mathayomsuksa 3 Students at Songphinong Municipal School, Suphan Buri Province
นามผู้วิจัย	นางรัชณี รัชศรี
ได้พิจารณาเห็นชอบโดย	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	(รองศาสตราจารย์พิรพงศ์ ทิพนาค, Ph.D.)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	(อาจารย์สุวรรณา นาควิบูลย์วงศ์, ศษ.ด.)
หัวหน้าภาควิชา	(รองศาสตราจารย์สุรัชชัย จิวเจริญสกุล, ศศ.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การสร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้นักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

The Construct of Appropriate Occupation Courses for Additional Teaching Mathayomsuksa 3
Students at Songphinong Municipal School, Suphan Buri Province

โดย

นางรัชณี รักษ์ศรี

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาวิชาชีพศึกษา)

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รัชนี้ รัชศรี 2553: การสร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาชีวศึกษา) สาขาวิชาพัฒนาชีวศึกษา ภาควิชาชีวศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์พิรพงศ์ ทิพนาค, Ph.D. 105 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สํารวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และ 2) สร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยศึกษาจากประชากรที่เป็นครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน จำนวนรวมทั้งสิ้น 103 คน ใช้แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบบันทึกข้อมูล เป็นเครื่องมือในการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณด้วยสถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้:

1. อาชีพที่เหมาะสมสำหรับการสอนเพิ่มเติมให้แก่เรียน ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี คือการเพาะเห็ดนางฟ้า และช่างซ่อมคอมพิวเตอร์
2. รายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีเพียงรายวิชาเดียว คือการเพาะเห็ดนางฟ้า ใช้เวลาในการเรียนรู้ทั้งหมด 20 ชั่วโมง โดยมุ่งให้นักเรียนเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Ratchanee Ruksasri 2010: The Construct of Appropriate Occupation Courses for Additional Teaching Mathayomsuksa 3 Students at Songphinong Municipal School, Suphan Buri Province. Master of Education (Vocational Education Development), Major Field: Vocational Education Development, Department of Vocational Education. Thesis Advisor: Associate Professor Peerapong Tipanark, Ph.D. 105 pages.

The purposes of this study were to: 1) explore appropriate occupations for additional teaching of Mathayomsuksa 3 students at Songphinong Municipal School, Suphan Buri Province. 2) construct the appropriate occupational course for additional teaching Mathayomsuksa 3 students at Songphinong Municipal School, Suphan Buri Province. The population for this study was 103 teachers, school committee and students' parents. The study instruments were questionnaire, semi-structured interview, and data note. The data was qualitatively and quantitatively analyzed .

The research have revealed as follows:

1. The appropriate occupation for additional teaching to Mathayomsuksa 3 students at Songphinong Municipal School, Suphan Buri province, were Nang-Fa mushroom culture and computer technicians
2. The appropriate occupational course for additional teaching Mathayomsuksa 3 students at Songphinong Municipal School was Nang-Fa mushroom culture. The main purpose of this course which composes of 20 hours learning was to focus on practical knowledge.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พิรพงษ์ ทิพนาค อาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์สุวรรณา นาควินุลย์วงศ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและช่วยตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ตามประสงค์ โดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ ดร.พิรพงษ์ ทิพนาค อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ซึ่งนับได้ว่าเป็น ผู้เปลี่ยนวิถีชีวิตในด้านความคิดและการทำงาน ให้ข้อคิด ชี้แนะแนวทางสว่างแห่งปัญญา ช่วยเหลือ ผลักดัน เอาใจใส่ ดูแลตลอดระยะเวลาของการทำงานวิจัยครั้งนี้ จนทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสที่สำคัญ ของชีวิตในด้านการศึกษาที่สูงขึ้นอย่างภาคภูมิใจ และเป็นตัวอย่างในการทำงานที่ไม่ย่อท้อต่อ อุปสรรคได้อย่างมีความสุข และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะศึกษาศาสตร์ที่ประสิทธิ์ ประสาทความรู้ให้ และขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แห่งนี้ที่ให้โอกาสแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์รวมทั้งยังได้ ตรวจให้คำแนะนำต่างๆ ทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้ง รวมทั้งขอบคุณ คณะครูและนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังสุพรรณบุรี ที่อำนวยความสะดวกในการทดลองและเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ๆ ผู้เป็นที่เคารพรักยิ่ง และน้องๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจ ความสนับสนุนการศึกษาตั้งแต่เบื้องต้นจนสำเร็จการศึกษาในปัจจุบัน และ ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกคน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของภาควิชาอาชีวศึกษา ที่ได้ให้ความ ช่วยเหลือให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ บุรพคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

รัชณี รัชศรี

กันยายน 2553

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
นิยามศัพท์	9
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	11
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533)	11
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	13
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	41
ระยะที่ 1 ศึกษาและสำรวจอาชีพที่เหมาะสม	41
วิธีการเก็บข้อมูล	42
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรรายวิชาชีพ	43
วิธีการเก็บข้อมูล	43
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลและวิจารณ์	44
ผลการวิจัย	44
ข้อวิจารณ์	79
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	86
สรุปผลการวิจัย	86
ข้อเสนอแนะ	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	90
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	94
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	96
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือ	102
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	105

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	45
2	ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของ โรงเรียนเกี่ยวกับ การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมสู่อาชีพ	48
3	ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของ โรงเรียนเกี่ยวกับ อาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้นักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน โรงเรียนสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง	50
4	ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของของผู้ปกครอง ของนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	53
5	ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่อเตรียมสู่อาชีพ	56
6	ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมสำหรับ นำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในความปกครอง	59
7	ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของประชากรกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับอาชีพ ที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้นักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของ โรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง 5 อันดับ	61

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศต่างๆในโลกล้วนให้ความสำคัญกับการศึกษาของคนในชาติทั้งสิ้นเพราะต่างก็ตระหนักดีว่าการศึกษาคือเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างและพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญและจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา หรือปฏิรูปตัวเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดผลดีในการพัฒนาคนของประเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ทำให้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคนในชาติตลอดเวลาไม่ยิ่งหย่อนกว่าประเทศอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากการปฏิรูปหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสมตรงกับความต้องการของประเทศ ที่มุ่งให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพ คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น รัฐบาลจึงได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในแต่ละปีมีจำนวนมาก โดยเฉพาะการปฏิรูปการศึกษาที่ยิ่งใหญ่ สำคัญที่สุด ของประเทศในปีพุทธศักราช 2542 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญหลายประการที่ต่างไปจากเดิม เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในเรื่องต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง จนถึงปัจจุบันก็ยังมี การขับเคลื่อนอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เห็นได้จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542 (ปรับปรุง 2553) ได้ปรับให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นมากที่สุดเพื่อให้ได้บุคคล ในท้องถิ่น มาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 22 เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการศึกษาโดยยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 19, 21) ดังนั้นครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน สำหรับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้นเพื่อมุ่งปลูกฝังทางด้านปัญญาพัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์อย่างมีวิจารณญาณ และพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยปลูกฝังให้

ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเองเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง ทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

เนื่องจากสภาพสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุสูงกว่าทางด้านจิตใจ ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมามากมาย ประเทศต่างๆในโลก และประเทศไทย กำลังประสบปัญหาทางด้านสังคมอย่างมาก โดยเฉพาะความขัดแย้งทางด้านความคิดและการกระทำของตัวบุคคล องค์กร และสังคม ฉะนั้นสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เขาเข้าใจสถานการณ์ หาทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับ ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษ เพราะการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆมีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญาวิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นจึงควรใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เช่น เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยการนำเอาวิธีการวิจัยเข้ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายาม นำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิด กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ไปสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกันยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศไทย เพราะมีจุดมุ่งหมายปลายทางเพื่อการพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข กล่าวคือ คนไทยจะต้องเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีแนวทางในการจัดการศึกษา ที่อยู่บนพื้นฐานของ ความเชื่อที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนั้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน และต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546:19,21) ในการจัดการศึกษาในทุกๆระดับนั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างก็ต้องการให้ผู้เรียนทุกคนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้จากการศึกษาพบว่าความสำเร็จทางการเรียนนั้นมีความสัมพันธ์กับ 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา

หมายถึง ความสามารถทางวิชาการและความถนัด และองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา หมายถึง ปัจจัยทางด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม จิตใจ ร่างกาย และสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ นักการศึกษายังเชื่อว่าการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จต้องขึ้นอยู่กับหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ โดยผ่านทางกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับ 3 ส่วนคือ ผู้สอน ผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (วิชย วงศ์ใหญ่, 2537: 84)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) เป็นเครื่องมือที่สำคัญของกระบวนการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคน ตามพระราชบัญญัติการศึกษา ดังกล่าว โดยมีจุดหมายที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนมีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงได้กำหนดจุดหมาย และสาระในการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ โดยมีการบูรณาการกันใน 8 กลุ่มสาระ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ จัดเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ ส่วนกลุ่มที่สอง ได้แก่ สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอาชีพอย่างสร้างสรรค์ และในการนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มเป็นแกนกลางเฉพาะที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น แต่สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน และเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ให้สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นเองได้ ซึ่งก็รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ ได้แก่ กิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ และกิจกรรมนักเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดไว้สำหรับพัฒนาผู้เรียน เป็นสาระที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและครอบครัว การงานและอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ

และเทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ สำหรับสาระของงานอาชีพนั้น หลักสูตรมีจุดเน้นเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในงานอาชีพที่สนใจ และทำงานได้อย่างมีคุณภาพ เห็นประโยชน์และมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพสุจริตและรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข) ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมได้อีกนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง ได้กล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ว่า การจัดการศึกษาให้เกื้อกูลต่อชีวิตจริง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคม ของแต่ละท้องถิ่นหรือชุมชน โรงเรียนต้องดำเนินการ 3 ประการคือ จัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียน ได้มีประสบการณ์ตรงและจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเข้ามาช่วย ดังนั้น โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญมากในการพัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญของระบบการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาต้องรับผิดชอบในเรื่องการจัดประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้กับผู้เรียนในสถานศึกษานั้นๆ (เสริมศรี ไชยสร, 2526: 238) สอดคล้องกับการกล่าวของ สัจด์ อุทรานันท์ (2532: 311-312) ที่ว่าอาณาเขตที่เหมาะสมของหลักสูตรนั้นจะอยู่ที่โรงเรียนแต่ละแห่ง เนื่องจากชุมชนนั้นมีสภาพปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรรายวิชาทางด้านอาชีพในโรงเรียน จึงเป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน สอดคล้องกับการบริหารงาน โรงเรียนที่โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โรงเรียนและชุมชนจึงต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันและกัน ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรดังกล่าวจึงเกิดผลดี เปิดโอกาสทำให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโรงเรียน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งของโรงเรียนและชุมชน และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ระบุหลักการสำคัญเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรสถานศึกษาไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 19, 21)

... มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นพลเมืองดี การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ นอกจากนั้นในมาตราที่ 24 ยังได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และ

ความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 24 และมาตราที่ 27 รวมทั้งมีความสอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาจึงสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ 2 แนวทาง คือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น และการพัฒนาหลักสูตรตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียน ...

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่น และตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียน กรมวิชาการ (2543: 4-48) ได้ให้แนวทางในการดำเนินการไว้ดังนี้ คือ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น โดยมีการศึกษาแนวโน้มของการพัฒนา ความต้องการของท้องถิ่นรวมถึงศักยภาพของสถานศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์หลักสูตรรายวิชา โดยการศึกษาภาระของงานสอนจากหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำอธิบายรายวิชา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตร โดยเริ่มจากการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ รายละเอียดของเนื้อหา เลือกใช้หรือจัดทำสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนจัดทำคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น โดยไม่ทำให้จุดประสงค์การเรียนรู้ และขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแม่บทเปลี่ยนแปลงไป กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ และการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ ส่วนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียนก็สามารถดำเนินการได้ตามแนวทางคล้ายๆกัน กล่าวคือ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ประชากร และศักยภาพของสถานศึกษา เป็นต้น วิเคราะห์หลักสูตร โดยการศึกษาภาระของงานสอนจากหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำอธิบายรายวิชา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียน สำรวจความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของนักเรียนโดยอาจใช้แบบสำรวจรวมทั้งศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้และสุดท้ายก็มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียน โดยกำหนดกิจกรรม หรือรายวิชาที่เปิดสอนได้ในแต่ละภาคเรียนหรือแต่ละปีการศึกษา ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของครูอย่างหนึ่งตามนัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ก็คือ การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาระดับห้องเรียน ซึ่งเป็นระดับหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์หลักสูตร เลือกเนื้อหา กิจกรรม และประสบการณ์ให้กับนักเรียน ประสบการณ์ที่จัดให้ต้องเหมาะสมกับการเรียนรู้ สอดคล้องครอบคลุมวัตถุประสงค์ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดพัฒนาการในทางที่ดี เหมาะกับวุฒิภาวะและเสริมทักษะการเรียนรู้ (บรรพต สุวรรณประเสริฐ, 2544: 49-52)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในช่วงชั้นที่ 3 โดยเฉพาะกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นับว่ามีความสำคัญมากต่อ ผู้เรียน เพราะเน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม โดยเมื่อเรียนจบในระดับนี้แล้วจะทำให้มีทักษะ ในงานอาชีพ มีการจัดการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีกลยุทธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เห็น คุณค่าของงานอาชีพที่สุจริต และที่สำคัญคือสามารถเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพที่เหมาะสม กับตนเองและท้องถิ่น (กรมวิชาการ, 2545: 4-5) แต่จากสภาพความเป็นจริงของการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนานักเรียนในช่วงชั้นดังกล่าว ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ) และโรงเรียน เทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวัน (พวงวรินทร์ราษฎร์วิทยา) ได้ดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลางที่เขียน ไว้อย่างกว้างๆ ยังไม่ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับงานอาชีพอย่างเป็นระบบหรือถูกต้อง ตามหลักการ และเป็นการจัดตามความพร้อมของโรงเรียนและครูผู้สอน ไม่ได้จัดตามความต้องการ หรือความถนัด ความสนใจของท้องถิ่นและผู้เรียน ซึ่งจากการสอบถามครูผู้สอนวิชาการงาน พื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เนื้อหาสาระของวิชาที่สอนในทางปฏิบัติจะลอกเลียนแบบมาจากหลักสูตรที่เคย ใช้มาก่อนหน้า และก็ใช้เหมือนกันทั่วประเทศและจากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนในโรงเรียน ดังกล่าว หลายคนก็กล่าวสอดคล้องกันว่าถึงแม้จะมีหลักสูตรใหม่หลังการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ เกิดขึ้น และเปิดโอกาสให้โรงเรียนสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นเองได้ เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่ สสนองความต้องการของท้องถิ่น แต่ครูอาจารย์ที่สอนอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ก็ยังใช้เนื้อหาสาระ และวิธีการสอนตามแบบเดิมๆ ที่เคยใช้อยู่ อันเนื่องมาจากความเคยชินและเห็นว่ายัดยัดไม่ต้องคิด ใหม่ รวมทั้งไม่มีตัวแบบใหม่ให้ลอกเลียน (นพคุณ ศิริวรรณ, 2550; กิตติวรรณ วงศ์เข็มทอง, 2550; วิโรจน์ สุขรมณ์, 2550) เช่นเดียวกับงานวิจัยของปรีชา อินทรสัมพันธ์ (2545: 86-87) ซึ่งศึกษาสภาพการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ก็พบปัญหาในการเรียนรู้ว่าเป็นเพราะเนื้อหาที่จัดให้เรียนใน หลักสูตร ไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและ ต้องการศึกษาในเรื่องนี้ เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลในทางวิชาการที่น่าเชื่อถือที่ว่า ถ้าจะสอนเนื้อหา สาระเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียนในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้องแล้วน่าจะจัดการ เรียนรู้ ในสาระที่สำคัญๆ อะไรบ้าง จะได้ใช้เป็นตัวแบบเป็นกรอบความคิด หรือเป็นแนวทาง ให้กับครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับนักเรียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการทำงานและอาชีพในระหว่างที่เรียนอยู่ในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. สร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกทำการสำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และระยะสุดท้าย นำผลที่ได้จากระยะแรกมาสังเคราะห์จัดเป็นหลักสูตรรายวิชาอาชีพเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เรียน ดังนั้นขอบเขตของการวิจัยจึงมีดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1

1. ขอบเขตทางด้านประชากร ประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มเติมด้านอาชีพ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 70 คน 2) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยีของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 33 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ ได้แก่ อาชีพต่างๆ ที่เหมาะสมกับการนำมาใช้สอนเพิ่มเติมเพื่อเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา ตามความเห็นของประชากรที่ศึกษา 2 กลุ่มดังกล่าวในข้อ 1

ระยะที่ 2

1. ขอบเขตทางด้านประชากร ประชากรที่นำมาศึกษาประกอบด้วย ครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 33 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพ และด้านการสอนอาชีพ เฉพาะสาขาซึ่งได้ผ่านการกลั่นกรองแล้วว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน โดยใช้วิธีการเจาะจงเลือกจากผู้มีความเชี่ยวชาญด้านนั้นๆ และเป็นที่ยอมรับในวงการอาชีพ สาขาอาชีพละ 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ ได้แก่ สาระสำคัญต่างๆ ของหลักสูตรรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้ผ่านการกลั่นกรองแล้วมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ เฉพาะเรื่องอาชีพที่น่าสนใจในท้องถิ่น ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3 เช่น ผู้บริหารหลักสูตร คณะกรรมการวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา ศึกษานิเทศก์ และครู-อาจารย์ผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียนต่างๆ ที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ใช้ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้เป็นตัวแบบ หรือกรอบคิดหรือเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระให้เหมาะสมในการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ

2. เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการเตรียมความพร้อม หรือเตรียมแผนการเรียนรู้สำหรับนิสิตฝึกสอนสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ต้องออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และต้องสอนวิชาอาชีพที่สนใจให้แก่นักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ที่โรงเรียนต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

3. รูปแบบวิจัยที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเรื่องอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้

นิยามศัพท์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่ใช้วิจัยดังนี้ คือ

อาชีพเหมาะสม หมายถึง อาชีพที่ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดของเทศบาลเมือง สองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมสำหรับนำมาสร้างเป็น หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อใช้สอนให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่ นักเรียนจะเรียนจบจาก โรงเรียนออกไปประกอบอาชีพช่วยผู้ปกครองที่บ้าน

รายวิชาชีพที่เหมาะสม หมายถึงรายวิชาทางด้านอาชีพที่สร้างขึ้นมามีมาสำหรับใช้สอนเป็นวิชา เสริมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเรียนจบจาก โรงเรียน ออกไปประกอบอาชีพช่วยผู้ปกครองที่บ้าน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการรู้อาชีพที่เหมาะสม จาก ความเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ กรรมการสถานศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใน การสร้างรายวิชานั้น ได้อาศัยองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพนั้นๆ มีสาระประกอบด้วย ชื่อวิชา คำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรม และการวัดประเมินผล

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกำลังเรียน อยู่ที่โรงเรียนในสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้องสำหรับนำมาสร้างเป็นหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับ นำไปใช้สอนให้แก่ นักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยพิจารณา จากความคิดเห็นของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูผู้สอนการงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาของในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรี

การสอนเพิ่มเติม หมายถึง การที่ครูผู้สอนนำสาระที่เป็นประโยชน์มาจัดเป็นกิจกรรมการ เรียนการสอนเพิ่มเติมเสริมให้แก่ นักเรียน ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ในส่วนของกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน นอกเหนือจากการสอนในวิชาแกนกลาง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก

ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาอาชีพ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางด้านอาชีพนั้น ๆ ซึ่งเป็นอาชีพที่ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้สอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญนี้เป็นผู้มีประสบการณ์ในอาชีพนั้นๆ มาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานอาชีพของโรงเรียน ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีเท่านั้น

โรงเรียนในสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึง โรงเรียนเขตพื้นที่จัดการศึกษาตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วยโรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ) และโรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวัน(พวงวรินทร์ราษฎร์วิทยา)

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การทำวิจัยเรื่องนี้ ได้ทำการศึกษา จากผู้รู้ ตำราและเอกสารงานวิจัยต่างๆ เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการทำวิจัย ในสาระสำคัญต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533)
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
3. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533)

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาทั่วไป อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบสัมมาอาชีพ ตามความสามารถและความสนใจ และเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดโปรแกรมการเรียนให้จบในตัวเองได้ หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อ
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ และเป็นโอกาสให้เด็กวัยรุ่นได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะตน โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพ ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล
3. เป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของท้องถิ่นด้านอาชีพ การจัดสอนวิชาอาชีพจึงจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สามารถศึกษาหาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิชาการและสถานที่ประกอบการต่างๆ ได้

จุดหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง
2. เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิดและวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีต่อ समाอาชีวะทุกชนิด มีระเบียบวินัยในการทำงานทั้งในส่วนตนและหมู่คณะ มานะพากเพียร อดทน ประหยัด และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
4. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพต่อกฎหมาย และกติกาสังคม รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม ตลอดจนส่งเสริมสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม
5. เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี และเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีอย่างมีหลักการและเหตุผล
6. เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานเพียงพอแก่การนำไปปรับปรุง การดำรงชีวิตทั้งส่วนตนและครอบครัว รวมทั้งการฝึกงานและการศึกษาเพิ่มเติม
7. เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และรู้จักส่งเสริมการสาธารณสุขของชุมชน
8. เพื่อให้รักและผูกพันกับท้องถิ่นของตน ให้รู้จักบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย
9. เพื่อปลูกฝังให้มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้มีความรู้และเลื่อมใสในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ร่วมกันธำรงรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศชาติ
10. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีงามของมนุษยชาติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบาย การจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 19,21)

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญามีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพจึงกำหนดจุดหมายถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในการทำงาน ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนถนัดนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงาน ได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญาและทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทراثวิทยาการธรรมชาติและพัฒนาลิขิตสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งดีงามให้สังคม

โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางปฏิบัติ ในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาจึงได้กำหนด โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้
  - 1.1 ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3
  - 1.2 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

1.3 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

1.4 ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

2. **สาระการเรียนรู้** กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ภาษาไทย

2.2 คณิตศาสตร์

2.3 วิทยาศาสตร์

2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา

2.6 ศิลปะ

2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

2.8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 พวกคือ พวกแรกประกอบด้วยวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ พวกที่สองประกอบด้วย วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่เสริมพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่าง

สร้างสรรค์ เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้ เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถความถนัดและความสนใจ ของผู้เรียนแต่ละคนนั้นสถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ ให้สอดคล้องและตอบสนองศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนนั้น

สาระและขอบข่ายกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

1. สาระ สาระของกลุ่มการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระที่เกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวันทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม ที่ว่าด้วยงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์และงานธุรกิจ

งานบ้าน เป็นงานที่เกี่ยวกับการทำงานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยบ้านและชีวิตความเป็นอยู่ในบ้าน ผ้าและเครื่องแต่งกาย อาหารและโภชนาการ โดยเน้นการปลูกฝังลักษณะนิสัยการทำงาน ทักษะ กระบวนการทำงาน การแก้ปัญหาในการทำงาน มีความรับผิดชอบ สะอาด มีระเบียบ ประหยัด อดออม อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

งานเกษตร เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย การปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ตามกระบวนการผลิตและการจัดการผลผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลผลิต ปลูกฝังความรับผิดชอบ ขยัน อดทน การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

งานช่าง เป็นงานที่เกี่ยวกับการทำงานตามกระบวนการของงานช่าง ซึ่งประกอบด้วย การบำรุงรักษา การติดตั้ง / ประกอบ การซ่อมและการผลิต เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

งานประดิษฐ์ เป็นงานที่เกี่ยวกับการทำงานด้านการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ที่ เน้นความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นความประณีตสวยงามตามกระบวนการงานประดิษฐ์และ เทคโนโลยี และเน้นการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยตามภูมิ ปัญญาท้องถิ่นและสากล

งานธุรกิจ เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดการด้านเศรษฐกิจของครอบครัวการเป็น ผู้บริโภคที่ฉลาด

สาระที่ 2 การอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับหลักการ คุณค่า ประโยชน์ของการ ประกอบอาชีพสุจริต ตลอดจนการเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหา และสนองตอบความต้องการของมนุษย์ของสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างและใช้สิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ และเพิ่ม ประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต

สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ เทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นคว้าหาความรู้ การสืบค้น การใช้ข้อมูล สารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศ

สาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวกับการนำ เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและครอบครัว และการอาชีพ

2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง ตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กับกิจกรรมที่เลือกด้วย ตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวม ของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็น แนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มี

ระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งผู้สอนทุกคน ต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาในการชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

2.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

3. มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มเพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมาย ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดไว้เป็น 2 ลักษณะคือ

3.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะ มาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น

3.2 มาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยตามมาตรฐานในสาระต่างๆทั้ง 8 กลุ่มสาระที่สำคัญที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนในแต่ละชั้นปี

4. เวลาเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

4.1 ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

4.2 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

4.3 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5-6 ชั่วโมง

4.4 ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกท่าน ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบและนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยในส่วนของจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้นกำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ กำหนดเวลาไว้กว้างๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบ 12 ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นของสาระการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ ไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใหม่ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก 8 กลุ่ม ในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของ สาระการเรียนรู้หรือรายวิชานั้นๆ ด้วยสำหรับช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 นั้น ยังไม่ควร ให้เลือกเรียนรายวิชาที่เข้มข้นควรเรียนเฉพาะรายวิชาพื้นฐานก่อน สถานศึกษาต้องจัดสาระการ เรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่ม ในทุกช่วงชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการ ของผู้เรียน โดยในช่วงชั้นการศึกษาภาคบังคับคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดเป็นหน่วยกิจ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การศึกษาระดับ นี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิด วิเคราะห์ การติดต่อสื่อสารและพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิตให้มีความสมดุลทั้ง ด้านความรู้ ความคิด ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตน และชุมชน มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือ ศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ความสามารถและทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อและการประกอบ อาชีพมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง และประเทศตามบทบาทของตนสามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชน ในด้านต่างๆ

การจัดเวลาเรียน

ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี ทั้งการจัดเวลาเรียนในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-5 ชั่วโมง ช่วงชั้นนี้เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กจำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อช่วยให้สามารถเรียนสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่นๆ ได้รวดเร็วขึ้น ทักษะเหล่านี้ได้แก่ ภาษาไทยด้านการอ่านและการเขียน และทักษะคณิตศาสตร์ ดังนั้น การฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียนและการคิดคำนวณ จึงควรใช้เวลาประมาณร้อยละ 50 ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลือก็ใช้สอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-5 ชั่วโมง การจัดเวลาเรียนในกลุ่มภาษาไทย และคณิตศาสตร์อาจใช้เวลาลดลง เหลือประมาณร้อยละ 40 ของเวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์ โดยให้เวลากับกลุ่มวิทยาศาสตร์มากขึ้น สำหรับการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์แม้เวลาเรียนจะลดลงยังคงต้องฝึกฝน ทบทวนอยู่เป็นประจำ เพื่อพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาจะมีเวลาอย่างเพียงพอให้เด็กมีโอกาสเล่น ทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปฏิบัติงานต่างๆ โดยต้องจัดเวลาเรียนในแต่ละกลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประมาณร้อยละ 20 ส่วนเวลาที่เหลือสถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี มีเวลาเรียนประมาณวันละ 5-6 ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียนสำหรับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม ควรให้สัดส่วนใกล้เคียงกันแต่อย่างไรก็ตามกลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยังคงมีความสำคัญควรจัดเวลาเรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่นๆ สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อและจัดรายวิชาอาชีพหรือโครงการอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถจะออกไปสู่โลกอาชีพ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาคโดยให้คือน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิจ ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิจและมีเวลาเรียนประมาณวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง การจัดเวลาและสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นนี้เป็น การเริ่มเข้าสู่ การเรียนเฉพาะสาขาจึงให้มีการเลือกเรียนในบางวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดทำ “รายวิชาเพิ่มเติมใหม่” บางรายวิชาที่น่าสนใจหรือมีความยากในระดับที่สูงขึ้นไป

การจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 19,21) กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครู ผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญาพัฒนาการคิดของผู้เรียน ให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมาวิจารณ์ญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเองเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลายผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นควรใช้รูปแบบ / วิธีการที่หลากหลายเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง และการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรก ในการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะขององค์รวม การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริง หรือสาระที่กำหนดขึ้นมา ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชา หรือกลุ่มวิชาแต่ในบางเรื่องผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน

4. การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาเรียนต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมง ด้วยการนำเอาจำนวนชั่วโมงของวิชาต่างๆ ที่ครูผู้สอนเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกันในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีมในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครูผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอน ใช้พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอกเพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือมุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการคุณธรรม และค่านิยม อันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ดังนั้นการวัดและประเมินจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงการ หรือแฟ้มสะสมผลงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญคือ ตัวผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และค้นหาข้อมูลเกณฑ์ต่างๆ ที่จะทำให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครู ผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่มสามารถให้ ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มการเรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง ได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน สถานศึกษาเป็นผู้กำหนด หลักเกณฑ์การประเมิน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า ด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้นสถานศึกษานำข้อมูล ที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการ ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น ไปพิจารณาการเลื่อนช่วงชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

การประเมินผลคุณภาพระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้าย ของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ และ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดต่อไป ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะ นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

หลักการ และแนวทางพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุหลักการสำคัญเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรสถานศึกษาไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 19, 21)

... มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นพลเมืองดี การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ นอกจากนี้ในมาตราที่ 24 ยังได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ...

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 24 และ มาตราที่ 27 รวมทั้งมีความสอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมาย และ โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาจึงสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ 2 แนวทางดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น และการพัฒนาหลักสูตรตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ (กรมวิชาการ, 2543: 4-8)

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น โดยมีการศึกษาแนวโน้มของการพัฒนาความต้องการของท้องถิ่นผลกระทบต่อการจัดการศึกษา รวมถึงศักยภาพของสถานศึกษา
2. วิเคราะห์หลักสูตร โดยการศึกษาภาระงานสอนจากหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายรายวิชาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
3. กำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตร โดยเริ่มจากการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ รายละเอียดของเนื้อหาเลือกใช้หรือจัดทำสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการจัดทำคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อให้

เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น โดยไม่ทำให้จุดประสงค์ของการเรียนรู้ และขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแม่บทเปลี่ยนแปลงไป

4. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้

5. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาหลักสูตรตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียนสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ประชากร และศักยภาพของสถานศึกษา เป็นต้น

2. วิเคราะห์หลักสูตร โดยการศึกษาภาระของงานสอนจากหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายรายวิชา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดของนักเรียน

หลักสูตรสถานศึกษา

ในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา จะได้กล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ กระบวนการบริหารจัดการและแนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดบทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษา คือสถานศึกษาจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเองที่เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา (กรมวิชาการ, 2545:7) ซึ่งคำนี้ไม่เคยปรากฏว่ามีใช้มาก่อนการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังนั้น จึงต้องศึกษาความหมายเทียบเคียงกับความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นที่มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 18) ให้ความหมายว่า หลักสูตรท้องถิ่นคือ การนำเอาหลักสูตรแม่บทมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนนั้น สาระการเรียนรู้จะสอดคล้องสัมพันธ์กับท้องถิ่นมากขึ้น

กรมวิชาการ (2536: 37) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นว่า หมายถึง ส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นดำเนินการจัดทำตามข้อกำหนดในโครงสร้างหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536: 86) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นหมายถึง รายละเอียด เนื้อหาสาระ แผนการสอน สื่อการเรียนการสอน เอกสารความรู้เรื่องราวของตนเอง ชีวิต เศรษฐกิจ อาชีพ และสังคมอย่างลึกซึ้ง ทั้งสามารถนำประสบการณ์นั้นมาพัฒนาความเป็นอยู่ในชีวิต อาชีพ และสังคมให้ดียิ่งขึ้น หลักสูตรจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลาง หรือหลักสูตรแม่บท

ลำลี รักสุธี (2544: 11) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นหมายถึงมวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณภาพในการดำรงชีวิต โดยพยายามใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของตนเอง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆ ของท้องถิ่น และชาติบ้านเมือง

จากที่มีผู้กล่าวความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ สามารถสรุปความหมายที่สอดคล้องกับนัยของมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ว่าหมายถึงมวลประสบการณ์ต่างๆ ที่สถานศึกษาร่วมกับบุคคลในท้องถิ่นจัดให้แก่ผู้เรียน โดยปรับมาจากหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บท โดยมีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทยโดยรวม และสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น รวมถึงผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น คำว่าหลักสูตรท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษาจึงมีความหมายเดียวกัน ทั้งนี้เพราะในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาต้องจัดทำจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันเป็นข้อกำหนดในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนทั้งประเทศ และจัดทำมาตรฐานและสาระที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนอันผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 7,28)

ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บท ดังนั้นจึงมีความสำคัญเช่นเดียวกับหลักสูตรแกนกลาง แต่เนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้นจึงมีความสำคัญที่เฉพาะเจาะจงสำหรับความเป็นท้องถิ่น ดังนี้ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงศ์, 2539: 109-110)

1. หลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บท มีจุดหมาย เนื้อหาสาระ และกิจกรรมต่างๆ ไว้อย่างกว้างขวาง เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกัน ทำให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่เป็นหลักการทั่วไป ไม่สามารถประมวลรายละเอียดเกี่ยวกับสาระความรู้ตามสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละแห่งได้หมด ดังนั้นจึงต้องพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้มากที่สุด

2. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีมีผลกระทบโดยตรงต่อทัศนคติและการดำเนินชีวิตของคนไทยทั้งในเมืองและในชนบท จึงต้องมีหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อปรับสภาพของผู้เรียนให้สามารถรับกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ดังกล่าว โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นกับท้องถิ่นภูมิลำเนาท้องถิ่นของตน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาตน ครอบครัวและท้องถิ่น ตลอดจนดำเนินชีวิตในท้องถิ่นของตนได้อย่างมีความสุข

3. การมีหลักสูตรระดับท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากชีวิตจริงใกล้ตัว ตามสภาพสังคมท้องถิ่นของตนแทนที่จะเรียนรู้เรื่องไกลตัว ทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจและมีความรู้สึกที่ดีต่อท้องถิ่นของตนเองปลูกฝังความภูมิใจ ความรักและผูกพันต่อท้องถิ่นของตนเอง

4. ทรัพยากรท้องถิ่น โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นในชนบทของไทยมีมากมายและมีค่าบ่งบอกถึงความเจริญมาเป็นเวลานาน ซึ่งหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทไม่สามารถนำเอาทรัพยากรท้องถิ่นดังกล่าวมาเป็นประโยชน์ได้ แต่หลักสูตรท้องถิ่นสามารถบูรณาการทรัพยากรเหล่านี้มาใช้ในการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นด้านอาชีพ หัตถกรรม เกษตรกรรม ดนตรี การแสดง กีฬา วรรณกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนรู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ได้

แนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรของตนเองได้อย่างอิสระ โดยยึดนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา มีความถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น และมีความเป็นไปได้ ซึ่งมีกระบวนการจัดทำดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2545:29-42)

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. การจัด โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
3. การจัดทำสาระของหลักสูตร
4. การออกแบบการเรียนรู้
5. การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การกำหนดรูปแบบ วิธีการและเกณฑ์ตัดสิน การวัดและประเมินผลและเอกสารหลักฐานการศึกษา
7. การพัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน
8. การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2545: 35-57) เพื่อมองอนาคตว่าโลกและสังคมรอบๆ เปลี่ยนแปลงไปจะมีผลกระทบใดบ้าง ที่สถานศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไร จึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัยในอนาคตได้ ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ซึ่งทำได้โดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ นักเรียน ภาคธุรกิจ ภาครัฐในชุมชน ร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงความประสงค์อันสูงส่งหรือวิสัยทัศน์ที่ปรารถนาให้สถานศึกษาเป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียน ที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ร่วมกันในการกำหนดงานหลักที่สำคัญๆ ของสถานศึกษาพร้อมด้วย เป้าหมาย แผนปฏิบัติการและการติดตามผล ตลอดจนจัดทำรายงานแจ้งสาธารณชนและส่งผลย้อนกลับให้สถานศึกษา เพื่อการปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามหลักสูตรของสถานศึกษา และจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชาติกำหนดไว้

กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์โดยอาศัยบุคคลต่างๆ เข้าไปมีส่วนร่วมนี้เป็นกระบวนการที่มีพลังผลักดันให้แผนกลยุทธ์ที่สถานศึกษาสร้างขึ้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีทิศทางให้เกิดเจตคติในทางสร้างสรรค์ดีงามแก่สังคมของสถานศึกษา มีระบบและหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานเกิดขึ้นอย่างเป็นเครือข่าย เพียบพร้อม เช่น ระบบคุณภาพ ระบบหลักสูตร สาระการ เรียนรู้ การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การติดตาม การรายงานฐานข้อมูล การเรียนรู้ การวิจัยแบบมีส่วนร่วมมีระบบสนับสนุนครูอาจารย์ เป็นต้น กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ด้วยวิธีดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การกำหนดสาระการเรียนรู้หรือหัวข้อเรื่องในท้องถิ่น สนองตอบความต้องการของชุมชน

นอกจากนี้แล้ว สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่สถานศึกษาจะต้องกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์สามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการ โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมดังกล่าวให้แก่ผู้เรียน เพิ่มจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา ครูผู้สอนต้องจัดให้มีการวัดและการประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเป็นการประเมินเชิงวินิจฉัยเพื่อการ

ปรับปรุงพัฒนาและการส่งต่อ ทั้งนี้ควรประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปี หรือรายภาค

การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

จากวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาจะต้องจัดทำ โครงสร้างของหลักสูตร (กรมวิชาการ, 2545: 31) ซึ่งกำหนดสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียนไว้อย่าง ชัดเจนเพื่อสถานศึกษาจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการ เรียนรู้ที่กำหนด ซึ่งประกอบไปด้วย

1. สาระการเรียนรู้ / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายวิชา หน่วยการเรียนรู้ครบ 8 กลุ่มสาระ รายปี รายภาค ทั้งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและเพิ่มเติมตามความถนัดความสนใจตามความต้องการ ของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น
2. มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาค
3. เวลาแต่ละกลุ่มสาระ หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปีหรือรายภาค

การจัดทำสาระของหลักสูตร

การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา มีขั้นตอนดังนี้ (ถวัลย์ มาสจรัส, 2545: 128-181)

1. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการ เรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาคที่ระบุถึง ความรู้ความสามารถของผู้เรียน และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ซึ่งจะเกิดขึ้น หลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือภาคนั้น การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ของสาระการเรียนรู้ให้สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

2. กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ในข้อ 1 และให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่ม สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

3. กำหนดเวลาและจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้สำหรับรายปีหรือรายภาคดังนี้ ช่วงชั้นที่ 1, 2 และ 3 หรือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กำหนดสาระการ เรียนรู้รายปีและกำหนดจำนวนคาบเวลาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ สาระการเรียนรู้นั้น

ช่วงชั้นที่ 4 หรือตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง 6 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคและ กำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสม สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

ในการกำหนดจำนวนหน่วยกิตของสาระการเรียนรู้รายภาคสำหรับช่วงชั้นที่ 4 นั้น ใช้เกณฑ์ การพิจารณาที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

สำหรับสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นวิชาเฉพาะของสายอาชีพหรือ โปรแกรมเฉพาะทางอื่นๆ ใช้เกณฑ์การพิจารณาคือ สาระการเรียนรู้ที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ระหว่าง 40-60 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ทั้งนี้สถานศึกษากำหนดได้ตามความเหมาะสม และใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

4. จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยการนำเอาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สาระ การเรียนรู้รายปีหรือรายภาค รวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามข้อ 1, 2 และ 3 มาเขียน เป็นคำอธิบายรายวิชาโดยให้ประกอบด้วย ชื่อรายวิชา จำนวนเวลาหรือจำนวนหน่วยกิต ผลการ เรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายวิชานั้นๆ ซึ่งสามารถเขียนคำอธิบายรายวิชาได้หลาย รูปแบบ เช่น

รูปแบบที่ 1 เขียนเป็นความเรียงเสนอภาพรวมของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการ เรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน

รูปแบบที่ 2 เขียนแยกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเขียนเป็นความ เรียง สรุปภาพรวมของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั้ง 3 ด้าน

รูปแบบที่ 3 เขียนเป็นความเรียงประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ขอบข่ายกิจกรรมที่กำหนดกว้างๆ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ขอบข่ายเนื้อหาที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของรายวิชา และสุดท้ายผลการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างกว้างๆ

รูปแบบที่ 4 เขียนเป็นความเรียงประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ จุดประสงค์ของรายวิชาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้รายวิชา ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผล

รูปแบบที่ 5 เขียนแยกเป็น 2 ส่วน ซึ่งประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังโดยเขียนให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน เป็นข้อๆ โดยไม่แยกด้าน อีกส่วนหนึ่งคือสาระการเรียนรู้โดยเขียนเป็นข้อๆ

สำหรับคำอธิบายรายวิชามีแนวทางกำหนดดังนี้ คือ ชื่อรายวิชาของสาระการเรียนรู้ให้ใช้ตามชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนชื่อรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติมสามารถกำหนดตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องสื่อความหมายให้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้นๆ

5. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อยๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวมหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยประกอบด้วยผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้วผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของทุกวิชา

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้อาจบูรณาการทั้งภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนโดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติโครงการอย่างน้อย 1 โครงการ

6. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา รายปี หรือรายภาค แต่ละหน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำกำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน

การออกแบบการเรียนรู้

สถานศึกษาต้องมอบหมายให้ผู้สอนทุกคนออกแบบการเรียนรู้ โดยคาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติที่ดี ซึ่งมีแนวดำเนินการคือ (วัฒนาพร ระบุว่า, 2545: 208-219)

1. การจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ ต้องใช้กระบวนการและวิธีการที่หลากหลายผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลายเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง และการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรก ในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะขององค์รวม การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน โดยมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้ต้องตอบสนองต่อความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ ทั้งนี้ในแต่ละคาบเวลาเรียนนั้น ไม่ควรใช้เวลานานเกินความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระ ในลักษณะบูรณาการที่มีภาษาไทย และคณิตศาสตร์เป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ ทักษะพื้นฐานการติดต่อสื่อสารในการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และพัฒนาลักษณะนิสัยและสุนทรียภาพ

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้มีลักษณะคล้ายกับช่วงชั้นที่ 1 แต่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ มุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่มการสอนแบบบูรณาการ โครงการ การใช้หัวข้อเรื่องในการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงานแล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีหลักการ ทฤษฎีที่ยากซับซ้อน อาจจัดแยกเฉพาะ และควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานมากขึ้นเพื่อมุ่ง ให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัดเพื่อเตรียมตัวเข้า ลู่อาชีพ สถานศึกษาต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้เริ่มเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนทั้งในด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทางตลอดจนการศึกษาต่อ

2. สื่อการเรียนรู้ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตร สถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่าง สร้างสรรค์รวมทั้งมีความยืดหยุ่นสนองตอบความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่นๆ เน้นสื่อ ที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อ การเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อและแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียนควรมีเนื้อหาสาระ ครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ ควรให้ผู้เรียนสามารถยืมเรียน ได้จากศูนย์สื่อหรือห้องสมุดของสถานศึกษา

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อ ธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการ แสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการ เรียนรู้เป็นไปตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

- (1) จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
- (2) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

(3) จัดทำ และจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน

(4) ศึกษาวิธีการเลือกและการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมหลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

(5) ศึกษาวิเคราะห์ประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่กันอย่างสม่ำเสมอ

(6) จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา และชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

(7) จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่นๆ

(8) จัดให้มีการกำกับ ติดตามและประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ

3. การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินผล ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ตลอดจนการประเมินจากภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณธรรมและค่านิยม อันพึงประสงค์อันเป็นเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงใดหรือไม่ ดังนั้นการวัดและการประเมินผล จึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงการ หรือแฟ้มสะสมผลงานผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญคือ ตัวผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และค้นหาข้อมูลเกณฑ์ต่างๆ ที่จะทำให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครู ผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่มสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มการเรียนรู้ รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้นไปพิจารณาการเลื่อนช่วงชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและการปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริงการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมี

คุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะของ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2545: 253-269)

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมี งานทำ

กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน มุ่งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหาส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบ รู้สิทธิและหน้าที่ของตนเองแบ่งตามความแตกต่างระหว่างกิจกรรมได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. กิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความต้องการของผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ของผู้เรียนได้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการค้นพบความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ ตลอดจนการพัฒนาทักษะทางสังคม และปลูกฝังจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

2. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่างๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งกระบวนการจัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ยุวกาชาด สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกรรมการรักษาดินแดน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาอาจจัดทำได้หลายรูปแบบ เช่น

1. จัดแบ่งสัดส่วนเวลาของกิจกรรมต่างๆ แล้วกำหนดเวลาเรียนในตารางเวลาเรียน เช่นเดียวกับกับกลุ่มสาระอีก 8 กลุ่มสาระ

2. จัดแบ่งสัดส่วนเวลาของกิจกรรมต่างๆ แล้วกำหนดเวลาเรียนบางส่วนในตารางเวลาเรียนปกติ และบางส่วนเรียนนอกเวลา

3. จัดกิจกรรมต่างๆ ไปด้วย โดยวางแผนร่วมกันของกลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม กำหนดเวลาเรียนบางส่วนในตารางเวลาเรียนปกติ บางส่วนเรียนนอกเวลา ฯลฯ

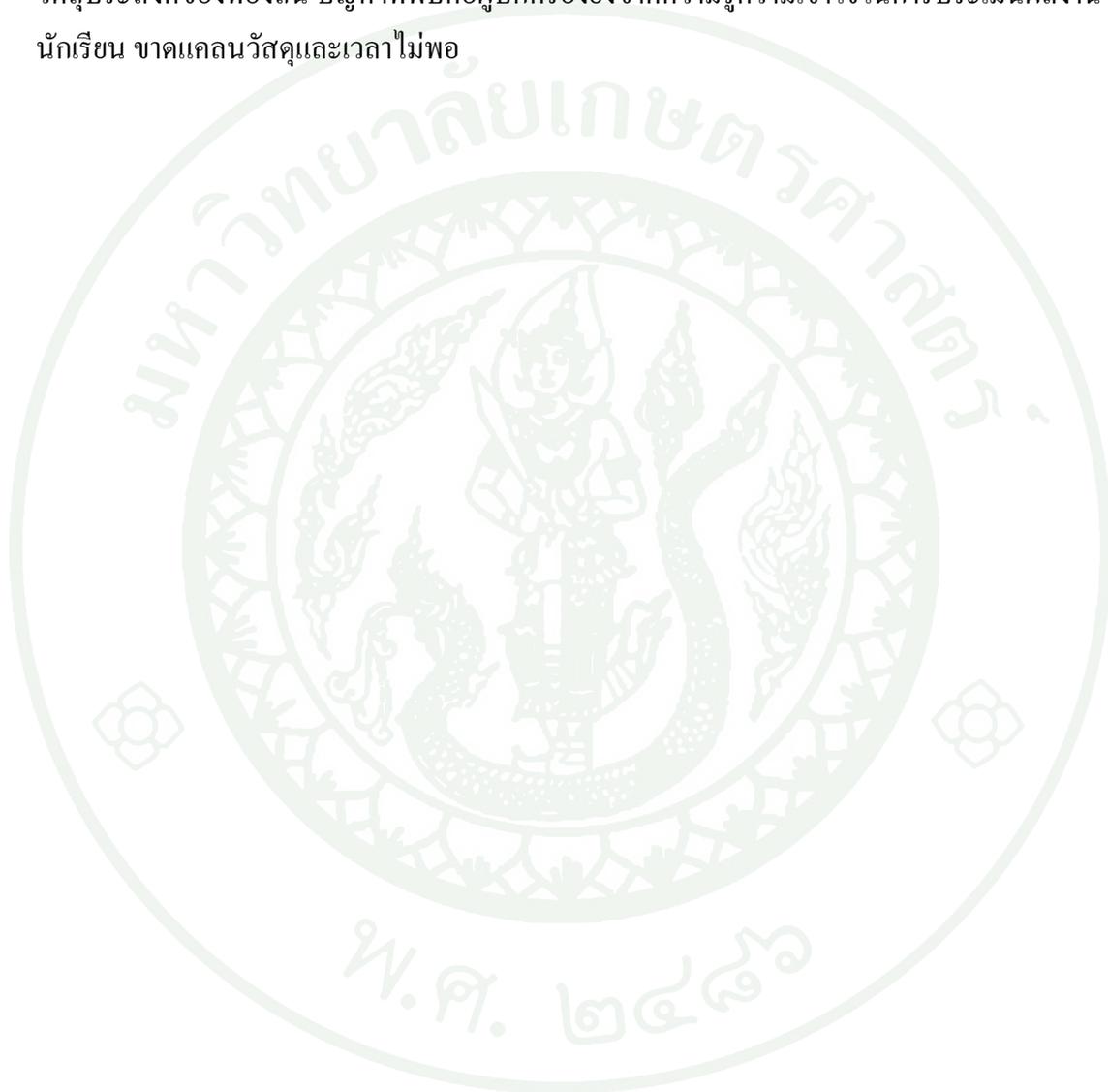
สถานศึกษา ต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นันทน์ภัส ศิริเขตต์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในโรงเรียนยังเมิน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และเพื่อศึกษาผลของการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่าในโรงเรียนมีการสำรวจและ จัดทำข้อมูลภูมิปัญญาชาวบ้านแล้วนำมาใช้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในวิชาเลือกเสรี กลุ่มงานอาชีพ โดยมีครูผู้สอน บุคลากรภูมิปัญญาชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร ร่วมกันทำแผนพัฒนาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กิจกรรม เน้นการใช้สื่อการสอนที่หาได้ในท้องถิ่น การประเมินผลการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ ครูประจำวิชา บุคลากรภูมิปัญญาชาวบ้านร่วมจัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ปฏิบัติจริงผู้ปกครองสนับสนุนด้านอุปกรณ์การเรียน ผลงานนักเรียนพฤติกรรมตั้งใจเรียนและปฏิบัติงานและคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนมีความพึงพอใจ บุคลากรมีความภาคภูมิใจที่มีส่วนในการจัดการเรียนรู้

ปิยพร ชุมจันทร์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการผลิตสื่อของโรงเรียนนาหนังสือพัฒนาศึกษา อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการวิจัยมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีขั้นตอนคือ สำรวจความต้องการของชุมชน วางแผนพัฒนาหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นำหลักสูตรไปใช้ทดลอง ติดตามประเมินผลระหว่างปฏิบัติการและประเมินผลการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่าทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัยสามารถระดมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในการสนับสนุนให้คำปรึกษา

ข้อเสนอแนะ และการแก้ปัญหาต่างๆ มีการประสานงานกันในลักษณะเครือข่ายชุมชนสามารถร่วมกันเขียนเอกสารหลักสูตรท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้โดยมีครูผู้สอนและวิทยากรท้องถิ่นนำหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นไปทดลองสอนนักเรียน ใช้เทคนิค การสอนที่เข้าใจง่ายมีการอธิบายชัดเจน จนผู้เรียนเข้าใจอย่างดี นักเรียนผ่านเกณฑ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นทุกคนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของท้องถิ่น ปัญหาที่พบคือผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลงานนักเรียน ขาดแคลนวัสดุและเวลาไม่พอ

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีการผสมกันระหว่าง การวิจัยในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยขั้นตอนแรกทำการศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน และระยะต่อมาก็นำผลที่ได้มาพัฒนาต่อโดยสร้างเป็นรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับการนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการศึกษาในแต่ละระยะดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและสำรวจอาชีพที่เหมาะสม

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดทำหลักสูตรรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ) และ โรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวัน (พวงวรินทร์ราษฎร์วิทยา) มีจำนวนรวมกันทั้งสิ้น 103 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ปกครองของนักเรียน ทั้ง 2 โรงเรียน จำนวน 70 คน
2. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน ของทั้ง 2 โรงเรียน จำนวน 33 คน

ด้วยประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีจำนวนไม่มากจนเกินไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีการกระจายแบบปกติ และมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด คือเป็นการศึกษาจากค่า Parameter ผู้วิจัยจึงใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษาโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม ที่มีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด มีทั้งหมด 2 ตอน คือ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และ อาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำมาสร้างเป็นรายวิชาชีพ เพื่อใช้สอนเสริมเพิ่มเติม เป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพก่อนที่นักเรียนจะเรียนจบออกจากโรงเรียน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้พิจารณาความตรงเฉพาะหน้า (Face to Face) จากคณะกรรมการที่ปรึกษา

วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในส่วนของผู้ปกครองนักเรียน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์จากครูประจำชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี คือ โรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ) และโรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวัน (พวงวรินทร์ราษฎร์วิทยา) ช่วยแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ปกครองโดยส่งผ่านทางนักเรียนที่สอนและเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนให้ผู้วิจัย และในส่วนของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และคณะกรรมการสถานศึกษาของทั้ง 2 โรงเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเก็บกลับคืนด้วยตัวเอง ซึ่งได้รับข้อมูลกลับคืนมาทั้งหมด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาทำการตรวจสอบ และจัดหมวดหมู่ เพื่อเจงนักรวมทั้งการใส่รหัสตัวแปร เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สำหรับทำการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าสถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรรายวิชาอาชีพ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการสร้างและพัฒนา เจาะจงใช้เฉพาะครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน ของโรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ) และ โรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวัน (พวงวรินทร์ราษฎร์วิทยา) จำนวน 33 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพที่เหมาะสมจากผลของการศึกษาในระยะแรกอีกสาขาอาชีพละ 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาระยะนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์
2. แบบบันทึกข้อมูล จากการสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย หรือ Focus Group และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาจัดหมวดหมู่ และตีความโดยนำความรู้ในวิทยาการต่างๆมาปรับใช้ตามหลักสามเส้า (Tri-angulation's Technice)

บทที่ 4

ผลและวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” ครั้งนี้ เพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ในลักษณะของการพรรณนาความ โดยในบางตอนมีตารางประกอบ ดังนี้

ตอนที่ 1 อาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 2 รายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 อาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

การศึกษาในตอนที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรแยกจากกันออกเป็น 2 กลุ่ม คือ จากผู้ปกครองของนักเรียน และจากครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กับคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 จนถึงวันที่ 21 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักตามหลักสูตร ความจำเป็นและความเหมาะสมที่โรงเรียนควรมี

การสร้างและพัฒนาหลักสูตรของตนเอง และประเด็นที่สำคัญคือความเหมาะสมของอาชีพที่ควรจัดให้นักเรียนในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเตรียมผู้การประกอบอาชีพหลังจากจบการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 หรือเตรียมศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มครู ราชการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้องทั้งสองโรงเรียน รวมทั้งจากคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน จำนวนรวมกันทั้งหมด 33 คน หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถาม ไปสอบถามผู้ปกครองของนักเรียน เกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาอาชีพที่ต้องการ ให้โรงเรียนจัดสอนเพิ่มเติมให้นักเรียนที่อยู่ในความปกครองของตน

ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน

ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของ โรงเรียน ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมผู้อาชีพ และอาชีพที่เหมาะสมสำหรับการจัดสอนให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาดังกล่าว แสดงในตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

(N=33)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	15	45.45
หญิง	18	54.55
อายุ		
ต่ำกว่า 34 ปี	8	24.24
34 – 43 ปี	11	33.33
44 – 53 ปี	11	33.33
สูงกว่า 54 ปี	3	9.10
อายุอยู่ระหว่าง 24 - 59 ปี เฉลี่ย 46.32 ปี		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	21	63.64
ปริญญาตรี	10	30.30
สูงกว่าปริญญาตรี	2	6.06
อาชีพ		
รับราชการ	11	33.33
ค้าขาย	4	12.13
ทำการเกษตร	10	30.30
รับจ้างทั่วไป	8	24.24
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง		
ต่ำกว่า 12 ปี	2	6.06
12 – 21 ปี	6	18.18
22 – 31 ปี	8	24.24
32 – 41 ปี	6	18.18
42 – 51 ปี	9	27.28
สูงกว่า 51 ปี	2	6.06
ระยะเวลาอยู่ระหว่าง 5 – 52 ปี เฉลี่ย 42 ปี		

จากตารางที่ 1 ที่แสดงข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ที่สอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน จำนวน 33 คน มีข้อมูลสถานภาพ เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง ดังนี้

เพศ

ครูผู้สอนการงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่นำมาใช้ในการศึกษาเป็นเพศหญิงสูงกว่าเพศชายเล็กน้อย คือเพศหญิงร้อยละ 54.55 ที่เหลือเป็นเพศชาย

อายุ

อายุของกลุ่มเป้าหมายมีความแตกต่างกันพอสมควร เพราะมีอายุตั้งแต่ 24-59 ปี อายุเฉลี่ยประมาณ 46 ปี โดยในช่วงอายุที่มีมากที่สุดตั้งแต่ มีอายุ 34-53 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.67

ระดับการศึกษาสูงสุด

กลุ่มใหญ่ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.64 ส่วนระดับปริญญาตรีมีร้อยละ 30.30 ที่เหลือร้อยละ 6.06 สูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ

กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษามีอาชีพรับราชการ และทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก มีจำนวนใกล้เคียงกัน ร้อยละ 33 และ 30 ตามลำดับ รองลงมามีอาชีพ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 24.24 ส่วนอาชีพค้าขายมีร้อยละ 12

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง

ครูผู้สอนการงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่นำมาศึกษา เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลเมืองสองพี่น้องมานาน ระหว่าง 5 - 52 ปี โดยเฉลี่ย 42 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลนี้มากกว่า 20 ปี สูงสุดคือระยะ 42-51 ปี คิดเป็น ร้อยละ 27.28

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
เพื่อเตรียมผู้อาชีพ

(N=33)

รายการความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1. คนทุกคนเมื่อเกิดมาจะต้องมีอาชีพ	33 (100.00)	-	-
2. อาชีพศึกษา มาจากคำว่า “อาชีพะ” กับ “การศึกษา” อาชีพะมาจากคำว่า “อาชีพ” กับ “ชีวิต” ดังนั้น อาชีพศึกษา จึงเป็นการเรียนรู้ในการพัฒนาอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของคนเรา	31 (93.94)	2 (8.06)	-
3. การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เป็น การพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถนำไปช่วยผู้ปกครองใน การประกอบอาชีพ หรือทำเป็นอาชีพเสริม อาชีพอิสระ ภายหลังจบการศึกษาไปแล้ว และไม่ได้ศึกษาต่อ หรือ สำหรับเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป	33 (100.00)	-	-
4. การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนา คุณภาพชีวิตให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยจัดให้ เรียนรู้ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีจึงเป็น สิ่งที่ถูกต้อง	26 (78.79)	7 (21.21)	-
5. รายวิชาทางด้านอาชีพ เพื่อสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากที่เรียน ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในช่วง กิจกรรมอย่างน้อย สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงจึงเป็นสิ่ง ที่โรงเรียนควรกระทำ	29 (87.88)	4 (12.12)	-

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
6. รายวิชาทางด้านอาชีพ ที่โรงเรียนเปิดสอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนนั้น ควรเป็นรายวิชาอาชีพที่ สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น	30 (90.91)	3 (9.09)	
7. รายวิชาทางด้านอาชีพที่โรงเรียนเปิดสอนให้แก่ นักเรียนนั้น นักเรียนต้องสามารถปฏิบัติได้จริง	31 (93.94)	2 (6.06)	-
8. ผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรเป็นครูของโรงเรียน เทศบาลที่มีความรู้ความสามารถ	17 (51.52)	6 (18.18)	10 (30.30)
9. ผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่มีในท้องถิ่น เขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง	24 (72.73)	3 (9.09)	6 (18.18)

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และคณะกรรมการคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน ส่วนใหญ่ จำนวนมากกว่าร้อยละ 90 มีความเห็นด้วยกับประเด็นในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมสู่อชีพครั้งนี้ คือ

- คนทุกคนเมื่อเกิดมาจะต้องมีอาชีพ,

- การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เป็นการพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถนำไปช่วยผู้ปกครองในการประกอบอาชีพ หรือทำเป็นอาชีพเสริม อาชีพอิสระภายหลังจบการศึกษาไปแล้ว และไม่ได้ศึกษาต่อ หรือสำหรับเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป

- อาชีวศึกษา มาจากคำว่า “อาชีวะ” กับ “การศึกษา” อาชีวะมาจากคำว่า “อาชีพ” กับ “ชีวิต” ดังนั้น อาชีวศึกษา จึงเป็นการเรียนรู้ในการพัฒนาอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเรา

- รายวิชาทางด้านอาชีพ ที่โรงเรียนเปิดสอนเพิ่มเติมให้แก่แก่นักเรียนนั้น ควรเป็นรายวิชาอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
- รายวิชาทางด้านอาชีพที่โรงเรียนเปิดสอนให้แก่แก่นักเรียนนั้น นักเรียนต้องสามารถปฏิบัติได้จริง

ประชากรจำนวนร้อยละ 87.88 มีความเห็นด้วยที่ว่า รายวิชาทางด้านอาชีพ เพื่อสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากที่เรียนในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในช่วงกิจกรรมอย่างน้อย สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงจึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรกระทำ

ส่วนจำนวนมากกว่าครึ่ง แต่ไม่สูงกว่าร้อยละ 72.73 ที่มีความเห็นด้วย ได้แก่รายการผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรเป็นครูของโรงเรียนเทศบาลที่มีความรู้ความสามารถ (51.52%) และผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีในท้องถิ่น เขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง(72.73%) โดยที่ไม่เห็นด้วยนั้น กล่าวว่าผู้สอนวิชาชีพให้แก่แก่นักเรียนจะเป็นใครก็ได้ ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในอาชีพนั้น รวมทั้งมีความเสียสละ ตั้งใจสอนให้นักเรียน โดยอาจเป็นครูที่โรงเรียนหรือเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านก็ได้

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของ โรงเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง

(N=33)

รายการที่	อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	ผลิตกล้าไม้	1	3.03
2	ผลิตไม้ดอกไม้ประดับ	10	30.30
3	ตกแต่งสวน	16	48.48
4	ทำปุ๋ยชีวภาพ	18	54.54
5	ปลูกผักปลอดสารพิษ	5	15.15
6	ผลิตสารป้องกันศัตรูพืช	6	18.18
7	เลี้ยงไก่	15	45.45
8	เลี้ยงปลาสวยงาม	6	18.18

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการที่	อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
9	เพาะเห็ด	29	87.88
10	ทำกล้วยเดี่ยว	11	1.43
11	อาหารจานเดียว	16	48.48
12	ขนมไทย	14	42.42
13	เสริมสวย	12	36.36
14	ตกแต่งภายในบ้าน	1	3.03
15	ผลิตของใช้ในบ้าน	2	6.06
16	จัดดอกไม้	3	9.09
17	ซักอบรีดเสื้อผ้า	10	30.30
18	สกรีนเสื้อ	3	9.09
19	ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์	17	51.52
20	ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	16	48.48
21	ช่างซ่อมรถยนต์	7	21.21
22	ช่างซ่อมรถมอเตอร์ไซด์	14	42.42
23	ช่างซ่อมรถจักรยาน	4	12.12
24	ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ	9	27.27
25	ช่างซ่อมโทรทัศน์	2	6.06
26	ช่างไฟฟ้า	1	3.03
27	ช่างเดินสายไฟฟ้า	13	39.39

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง และคณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 33 คน ได้แสดงความเห็นโดยเสนออาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่ักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จำนวนทั้งหมด 27 รายการด้วยกัน โดยจากการเจงนับ และคิดเป็นค่าร้อยละ พบว่าจำนวนความถี่สูงสุด 5 รายการที่แสดงความคิดเห็น คือ

1. การเพาะเห็ด จำนวนร้อยละ 87.88
2. การทำปุ๋ยชีวภาพ จำนวนร้อยละ 54.54
3. ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ จำนวนร้อยละ 51.52
4. อาหารจานเดียว จำนวนร้อยละ 48.48
5. ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวนร้อยละ 48.48

ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน

ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มผู้ปกครองของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 2 โรงเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่นำมาศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 70 คน ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมสู่อาชีพ และความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่ักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งอยู่ในความปกครองของตนเองนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการเจงนับ และหาค่าร้อยละ ผลการศึกษาดังกล่าวได้แสดงในตารางที่ 4-6 ดังนี้

ตารางที่ 4 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครอง ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

(N=70)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	35	50.00
หญิง	35	50.00
อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	14	20.00
35 – 44 ปี	36	51.42
45 – 54 ปี	16	22.86
55 – 65 ปี	2	2.86
สูงกว่า 65 ปี	2	2.86
อายุอยู่ระหว่าง 25(ต่ำสุด) – 68 ปี(สูงสุด), อายุเฉลี่ย 44.32 ปี		
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	46	65.71
มัธยมศึกษา	12	17.14
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2	2.86
ปริญญาตรี	8	11.43
สูงกว่าปริญญาตรี	2	2.86
อาชีพ		
รับราชการ	8	11.43
ค้าขาย	12	17.14
ทำการเกษตร	24	34.29
รับจ้างทั่วไป	26	37.14

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะที่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองสองพี่น้อง		
ต่ำกว่า 15 ปี	13	18.58
15 – 24 ปี	17	24.28
25 – 34 ปี	7	10.00
35 – 44 ปี	20	28.57
45 – 54 ปี	10	14.28
สูงกว่า 54 ปี	3	4.29
ระยะเวลาอยู่ระหว่าง 8(ต่ำสุด) – 56 ปี(สูงสุด), เฉลี่ย 38.42 ปี		

จากตารางที่ 4 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 2 โรงเรียน ซึ่งใช้ในการศึกษาคั้งนี้ จำนวนทั้งหมด 70 คน มีสถานภาพเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีดังนี้

เพศ

ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่นำมาศึกษาเป็นชายและหญิงจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50

อายุ

อายุของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก เพราะมีอายุตั้งแต่ 25-68 ปี โดยเฉลี่ยประมาณ 44 ปี และในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ 20 เท่านั้นที่อายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย (51.42%) มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 35 – 44 ปี ที่เหลือออกนั้นมีอายุสูงกว่า 44 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา

ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มใหญ่ จำนวนร้อยละ 65.71 จบการศึกษาสูงสุดเพียงระดับประถมศึกษา รองลงมาจำนวนร้อยละ 17.14 เป็นระดับมัธยมศึกษา แต่ก็มีที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 11.43

อาชีพ

ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในกลุ่มมีอาชีพรับจ้างทั่วไปมากถึงร้อยละ 37.14 รองลงมาเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 34.29 ประกอบอาชีพทำการเกษตร ร้อยละ 17.14 ค้าขาย ที่เหลือร้อยละรับราชการ

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง

ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง ตั้งแต่ 8 – 56 ปี เฉลี่ย 38.42 ปี และจำนวนกว่าครึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลแห่งนี้มานานกว่า 25 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมสู่อาชีพ

(N=70)

รายการความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1. คนทุกคนเมื่อเกิดมาจะต้องมีอาชีพ	70 (100.00)	-	-
2. อาชีวศึกษา มาจากคำว่า “อาชีวะ” กับ “การศึกษา” อาชีวะมาจากคำว่า “อาชีพ” กับ “ชีวิต” ดังนั้น อาชีวศึกษา จึงเป็นการเรียนรู้ในการพัฒนาอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของคนเรา	60 (85.71)	10 (14.29)	-
3. การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เป็น การพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถนำไปช่วยผู้ปกครองใน การประกอบอาชีพ หรือทำเป็นอาชีพเสริม อาชีพอิสระ ภายหลังจบการศึกษาไปแล้ว และไม่ได้ศึกษาต่อ หรือ สำหรับเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป	64 (91.43)	6 (8.57)	-
4. การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนา คุณภาพชีวิตให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยจัดให้ เรียนรู้ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีจึงเป็น สิ่งที่ถูกต้อง	66 (94.28)	4 (5.72)	-
5. รายวิชาทางด้านอาชีพ เพื่อสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากที่เรียน ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในชั่วโมง กิจกรรมอย่างน้อย สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงจึงเป็นสิ่ง ที่โรงเรียนควรกระทำ	60 (85.71)	8 (11.43)	2 (2.86)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6. รายวิชาทางด้านอาชีพ ที่โรงเรียนเปิดสอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนนั้น ควรเป็นรายวิชาอาชีพที่ สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น	58 (82.86)	6 (8.57)	6 (8.57)
7. รายวิชาทางด้านอาชีพที่โรงเรียนเปิดสอนให้แก่ นักเรียนนั้น นักเรียนต้องสามารถปฏิบัติได้จริง	65 (92.86)	5 (7.14)	-
8. ผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรเป็นครูของโรงเรียน เทศบาลที่มีความรู้ความสามารถ	52 (74.28)	8 (11.43)	10 (14.29)
9. ผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ มีในท้องถิ่น เขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง	50 (71.42)	10 (14.29)	10 (14.29)

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมสู่อาชีพของนักเรียนนั้น โดยจำนวนร้อยละ 100 เห็นว่า คนเราทุกคนเมื่อเกิดมาจะต้องมีอาชีพ

จำนวนร้อยละ 90 ขึ้นไป แต่ไม่ถึงร้อยละ 100 มีความเห็นด้วยที่ว่า...

- การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยจัดให้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีจึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง
- รายวิชาทางด้านอาชีพที่โรงเรียนเปิดสอนให้แก่ นักเรียนนั้น นักเรียนต้องสามารถปฏิบัติได้จริง

- การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เป็นการพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถนำไปช่วยผู้ปกครองในการประกอบอาชีพ หรือทำเป็นอาชีพเสริม อาชีพอิสระภายหลังจบการศึกษาไปแล้ว และไม่ได้ศึกษาต่อ หรือสำหรับเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

จำนวนร้อยละ 80 ขึ้นไป แต่ไม่ถึงร้อยละ 90 มีความเห็นด้วยที่ว่า...

- อาชีวศึกษา มาจากคำว่า “อาชีวะ” กับ “การศึกษา” อาชีวะมาจากคำว่า “อาชีพ” กับ “ชีวิต” ดังนั้น อาชีวศึกษา จึงเป็นการเรียนรู้ในการพัฒนาอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเรา

- รายวิชาทางด้านอาชีพ เพื่อสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากที่เรียนในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในช่วงกิจกรรมอย่างน้อย สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงจึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรกระทำ

- รายวิชาทางด้านอาชีพ ที่โรงเรียนเปิดสอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนนั้น ควรเป็นรายวิชา อาชีพที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

จำนวนร้อยละ 70 ขึ้นไป แต่ไม่ถึงร้อยละ 80 มีความเห็นด้วยที่ว่า...

- ผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรเป็นครูของ โรงเรียนเทศบาลที่มีความรู้ความสามารถ

- ผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีในท้องถิ่น เขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอน
เพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในความปกครอง

(N=70)

รายการที่	อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	ผลิตไม้ดอกไม้ประดับ	10	1.43
2	จัดสวน	34	48.57
3	ทำสวนผัก	5	7.14
4	ผลิตสารป้องกันศัตรูพืช	6	8.57
5	เลี้ยงไก่	15	21.43
6	เลี้ยงนกกระทา	20	28.57
7	เลี้ยงปลาสวยงาม	6	8.57
8	เพาะเห็ดฟาง	54	77.14
9	เพาะเห็ดนางฟ้า	58	82.86
10	ทำปลาทองโก้	24	34.28
11	ทำข้าวแกง	16	22.86
12	ทำขนมไทย	14	42.42
13	ทำขนมเค้ก	31	44.28
14	จัดดอกไม้	9	12.86
15	ซักรีดเสื้อผ้า	5	7.14
16	ช่างเสริมสวย	12	36.36
17	ช่างตัดผม	38	54.28
18	หมอนวดแผนโบราณ	40	57.14
19	ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	16	22.86
20	ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์	41	58.57
21	ช่างซ่อมรถยนต์	23	32.86
22	ช่างซ่อมรถมอเตอร์ไซด์	36	51.43
23	ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก	45	64.28
24	ช่างซ่อมรถจักรยาน	10	12.12
25	ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ	44	62.86
26	ช่างซ่อมวิทยุโทรทัศน์	5	6.06

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(N=70)

รายการที่	อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
27	ช่างซ่อมนาฬิกา	2	2.86
28	ช่างไม้	28	40.00
29	ช่างไฟฟ้า	29	41.43
30	ช่างซ่อมรองเท้า	17	24.28
31	ช่างทำกุญแจ	30	42.86

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จำนวน 70 คน ได้แสดงความเห็นโดยเสนออาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนในปกครองของตนเอง จำนวนทั้งหมด 31 รายการด้วยกัน โดยจากการเจงนับ และคิดเป็นค่าร้อยละ พบว่าจำนวนความถี่สูงสุด 5 รายการที่ผู้ปกครองนักเรียนได้แสดงความเห็น คือ

1. เพาะเห็ดนางฟ้า จำนวนร้อยละ 82.86
2. เพาะเห็ดฟาง จำนวนร้อยละ 77.14
3. ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก จำนวนร้อยละ 64.28
4. ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ จำนวนร้อยละ 62.86
5. ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ จำนวนร้อยละ 58.57

ตอนที่ 2 รายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาจากตอนที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อพิจารณาตัดสินใจสร้างรายวิชาที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยในระยะแรกได้ได้พิจารณาสรุปผลด้วยตนเองก่อน และนำเข้าไปประชุมกลุ่มย่อยเพื่อขอความเห็นจากกลุ่มครูผู้สอนสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา อีกครั้งหนึ่งในลำดับสุดท้าย

จากการพิจารณาโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในตอนต้นที่ 1 มีข้อสรุปที่แสดงถึงความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มครูผู้สอนสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีและคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน กับกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้องทั้ง 2 โรงเรียน เกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้สอนเสริมเพิ่มเติมให้กับนักเรียน ดังแสดงในตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของประชากรกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง 5 อันดับ

อาชีพที่เหมาะสม	กลุ่มครูและคณะกรรมการ (N=33)		กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน (N=70)	
	ร้อยละ	อันดับที่	ร้อยละ	อันดับที่
เพาะเห็ด	87.88	1	-	-
เพาะเห็ดนางฟ้า	-	-	82.86	1
เพาะเห็ดฟาง	-	-	77.14	2
ทำปุ๋ยชีวภาพ	54.54	2	-	-
ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก	-	-	64.28	3
ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ	-	-	62.86	4
ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์	51.52	3	58.57	5
อาหารจานเดียว	48.48	4	-	-
ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	48.48	5	-	-

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 กลุ่ม จากจำนวนผู้แสดงความคิดเห็นและการจัดอันดับความสำคัญ พบว่า การเพาะเห็ด เป็นอาชีพที่อยู่ในอันดับ 1 โดยจำแนกเป็น อาชีพเพาะเห็ด มีจำนวนผู้ให้ความเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.88 รองลงมา เป็น อาชีพเพาะเห็ดนางฟ้า คิดเป็นร้อยละ 82.86 และเพาะเห็ดฟาง คิดเป็นร้อยละ 77.14 แสดงว่าอาชีพที่เหมาะสมกับการนำไปใช้สอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง ที่มีความสอดคล้องกันของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ทั้ง 2 กลุ่ม คือ อาชีพเพาะเห็ด ส่วนจะเป็นการเพาะเห็ดชนิดใดนั้น คงต้องนำกลับไปหาข้อสรุปอีกครั้งหนึ่งจากที่ประชุมกลุ่มย่อย

สำหรับอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้สอนนักเรียนที่มีความเห็นสอดคล้องกันอีกอาชีพหนึ่งก็คือ อาชีพช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ โดยกลุ่มครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน จำนวนร้อยละ 51.52 มีความเห็นเป็นอันดับที่ 3 ส่วนกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน จำนวนร้อยละ 58.57 มีความเห็นเป็นอันดับที่ 5 ดังนั้นจึงเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่น่าจะไปจัดสอนให้แก่ นักเรียนในลำดับถัดไป

ผู้ศึกษาวิจัยได้นำข้อมูลที่เป็นผลมาจากการศึกษาในตอนต้นที่ 1 และจากการพิจารณาของตนเองไปขอความเห็นจากกลุ่มครูผู้สอนสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้องรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง โดยได้เชิญทั้งหมดเข้าร่วมประชุมเพื่อขอความเห็นสรุปก่อนตัดสินใจสร้างหลักสูตรรายวิชาอาชีพต่อไป

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยมีสาระสรุปได้ ดังนี้

“อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีสภาพพื้นที่ และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่มีอาชีพการเกษตร ผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาลถึงแม้จะประกอบอาชีพที่มีความแตกต่างกัน ก็เป็นข้าราชการ พ่อค้า เกษตรกร และรับจ้างทั่วไป แต่ทั้งหมดก็ล้วนเกี่ยวข้องกับการเกษตรที่อยู่โดยรอบบริเวณของเทศบาล ดังนั้นอาชีพที่ควรนำมาใช้ในการสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้องจึงควรเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพราะนักเรียนสามารถนำเอาไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะของการผลิตเพื่อบริโภค ขายเป็นรายได้ หรือการบริการ”

“อาชีพบริการ เฉพาะประชาชนในเขตเทศบาล หรือนำไปใช้ในประโยชน์อื่นๆ ก็มีความสำคัญเช่นกัน แต่น่าจะพิจารณาจัดให้ในลำดับถัดไป เช่น อาชีพที่เกี่ยวข้องกับ IT. เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น”

“อาชีพที่เหมาะสม ควรนำมาใช้ในการสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง ควรเป็นอาชีพที่สามารถเรียนรู้ได้ง่าย เนื้อหาสาระไม่มีความซับซ้อน อุปกรณ์การสอนหาได้ง่าย ราคาถูก มีสภาพและจำนวนเพียงพอ

สำหรับใช้สอน รวมทั้งสามารถหาครูหรือวิทยากร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น มาทำการสอนและฝึกฝนได้ด้วย”

“อาชีพเพาะเห็ด เป็นอาชีพที่คณะครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองของนักเรียนให้ความเห็นตรงกันมีจำนวนมากที่สุด มากกว่าอาชีพอื่นๆ จึงควรนำอาชีพนี้ไปสร้างเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสอนเสริมเพิ่มเติมให้กับนักเรียนในกลุ่มกิจกรรมก่อนเป็นอันดับแรกก่อน เพราะมีเนื้อหาไม่ยุ่งยากซับซ้อน วัสดุอุปกรณ์ก็สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น ราคาไม่แพง ไม่ต้องลงทุนมาก อีกทั้งโรงเรียนเทศบาลของเราก็มีครูเกษตรที่พอมีพื้นฐาน และประสบการณ์ รวมทั้งสามารถหาภูมิปัญญาชาวบ้านมาช่วยสอนและฝึกอบรมได้ ส่วนชนิดของเห็ดที่นำมาสอนนั้น ควรเป็นเห็ดที่ใช้พื้นที่น้อย และยังไม่ได้มีการผลิตอย่างกว้างขวางแถบนี้ คือเห็ดนางฟ้า”

ที่ประชุมกลุ่ม ได้มีความเห็นว่า อาชีพเพาะเห็ดนางฟ้า มีความเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมาสร้างเป็นหลักสูตรรายวิชา เพื่อนำไปใช้สอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียน เพียงรายวิชาเดียวก่อน และสร้างรายวิชาอาชีพการเป็นช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ในโอกาสต่อไป

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการเพาะเห็ดนางฟ้า เพื่อเตรียมการจัดทำเป็นหลักสูตรรายวิชาอาชีพ ตามข้อสรุปจากการศึกษาข้างต้น โดยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาโครงร่างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
2. ศึกษาข้อมูลเรื่องการเพาะเห็ดนางฟ้า จากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ (บรรณ บวรณชนบท, 2541; บรรณ บวรณชนบท, 2547; ศรานนท์ เจริญสุข, 2549) เพื่อให้มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเพาะเห็ดนางฟ้า สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเตรียมร่างเป็นหลักสูตรรายวิชาการเพาะเห็ดนางฟ้าต่อไป
3. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการเกษตร โดยเฉพาะด้านการเพาะเห็ดนางฟ้า โดยทำการติดต่ออย่างไม่เป็นทางการเพื่อนัดหมายวันเวลาไปสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการสัมภาษณ์ทั้งหมด 5 คน ดังนี้ (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก)

- 1) นายสกล กลิ่นชู ตำแหน่ง เกษตรอำเภอสองพี่น้อง
- 2) นายพาชู คงคาหลวง เกษตรกรภูมิปัญญาชาวบ้าน ของตำบลสองพี่น้อง
- 3) อาจารย์กิตติวรรณ วงศ์เข็มทอง ครูเกษตร โรงเรียนนวมินทราชูทิศ. กทม.
- 4) อาจารย์นิรันดร์ ยิ่งยวด อาจารย์เกษตร ภาควิชาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน
- 5) ผศ.ดร.สันติ ศรีสวนแดง อาจารย์เกษตร ภาควิชาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน

4. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการเพาะเห็ดนางฟ้า และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในเชิงคุณภาพ และร่างเป็นหลักสูตรรายวิชาซึ่งมีองค์ประกอบต่าง ๆ โดยขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ จากกลุ่มครูผู้สอนและการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียน ในเบื้องต้น

5. ขอความอนุเคราะห์ ผศ.ดร.สันติ ศรีสวนแดง อาจารย์เกษตร ภาควิชาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ใกล้กับอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพเกษตร ที่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนมาก่อนเป็นเวลาหลายปี เป็นอาจารย์นิเทศนิสิตฝึกสอน และเป็นผู้ฝึกอบรม นิเทศ และควบคุมโครงการเพาะเห็ดของ โครงการฟาร์มเกษตรแบบผสมผสานของคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มาเป็นผู้ตรวจทาน ให้คำปรึกษาแนะนำ และปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาที่จัดสร้างจนสามารถนำไปใช้สอนนักเรียนได้

หลักสูตรรายวิชาการเพาะเห็ดนางฟ้า สำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง ที่ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เป็นลำดับจนครูผู้สอนสามารถนำไปใช้สอนได้ ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 20 ชั่วโมง มีประเด็นและรายละเอียดต่างๆ พอสังเขป ดังนี้

หลักสูตรรายวิชา “การเพาะเห็ดนางฟ้า”

หลักสูตรการเพาะเห็ดนางฟ้า สำหรับสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยหลักการ คำอธิบาย รายวิชา จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา โครงสร้างหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหาสาระ อัตราเวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้

หลักการ

เพื่อให้การสร้างหลักสูตรรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การเพาะเห็ดนางฟ้า เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับ มาตรฐานและสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงได้กำหนดหลักการของหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งเรียนรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดนางฟ้า ได้แก่ธรรมชาติของเห็ดนางฟ้า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดนางฟ้า ปัญหาที่พบในการเพาะเห็ดนางฟ้า ลักษณะ และส่วนประกอบของเห็ดนางฟ้า คุณค่าทางอาหารของเห็ดนางฟ้า โรคและศัตรูของเห็ดนางฟ้า การป้องกันและกำจัดศัตรูของเห็ดนางฟ้า ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า การผสมอาหารสำหรับทำก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า การบรรจุอาหารสำหรับทำก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าใส่ถุง การนึ่งฆ่าเชื้อในก้อนเชื้อเห็ด ด้วยหม้อนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่ง การเติมเชื้อข้าวฟ่างใส่ลงในก้อนเชื้อเห็ด การบ่มเชื้อเห็ด การดูแลรักษา การเก็บดอกและการบรรจุถุงเพื่อจำหน่าย
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม การใช้เครื่องมือการสังเกต ตลอดจนการปฏิบัติจริงกับสถานประกอบการเพื่อให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ตรง
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญ เห็นคุณค่าต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีความสามัคคี ขยัน อดทน เสียสละ มีความรับผิดชอบ

คำอธิบายรายวิชา

สังเกตและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมประกอบอาชีพการเพาะเห็ด ในเรื่องวิธีการเพาะเห็ดนางฟ้า ที่เรียน การดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค แล้วนำผลมาวิเคราะห์อภิปรายและสรุป

ศึกษาการเพาะเห็ดนางฟ้า การเตรียมสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ในการเพาะ วิธีการเพาะและการดูแลรักษา การเก็บดอก และนำผลมาอภิปราย สรุป และรายงานผล

ศึกษาการใช้วัสดุอุปกรณ์ และวิธีเพาะจากการสาธิตของครู วิทยากร ทดลองปฏิบัติแล้วนำผลมาอภิปราย กำหนดเป็นแนวทางในการทำงาน

ฝึกการวางแผนดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนด และนำผลมาอภิปราย สรุป

ฝึกเพาะเห็ดนางฟ้า โดยเน้นขั้นตอน กระบวนการ และนิสัยในการทำงาน สังเกตการณ์ปฏิบัติงานและผลงาน แล้วอภิปรายหาข้อบกพร่องและวิธีแก้ไข

มีทักษะ ในการเลือก ใช้ เก็บรักษาวัตถุดิบ เครื่องมือ อุปกรณ์ในการเพาะ วิธีการเพาะการเก็บดอกเห็ด โดยเน้นนิสัยในการทำงานมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีความรับผิดชอบรอบคอบ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดออมและอดทน เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพที่สุจริต

วัตถุประสงค์ทั่วไป

หลักสูตรรายวิชา การเพาะเห็ดนางฟ้า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ของเห็ดนางฟ้า อีกทั้งเข้าใจหลักการ วิธีการ ขั้นตอน กระบวนการ การจัดการและสามารถเพาะเห็ดนางฟ้าได้ตามขั้นตอน

2. เพื่อให้ นักเรียนได้เลือก ใช้ เก็บบำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ในการเพาะเห็ดนางฟ้า

3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน ใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

4. เพื่อให้ผู้เรียนทักษะ กระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม การแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหา รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ

โครงสร้างเนื้อหา

ประสบการณ์ที่จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับเห็ดนางฟ้า ลักษณะของเห็ด ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตคุณค่าทางสารอาหารของเห็ดนางฟ้า

2. ความรู้เกี่ยวกับโรค แมลงศัตรูของเห็ดนางฟ้า การป้องกันรักษา

3. ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการเพาะเห็ดนางฟ้า

4. ฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการเพาะเห็ดนางฟ้า

5. ฝึกปฏิบัติการดูแลรักษาเห็ดนางฟ้า

6. ฝึกปฏิบัติการเก็บและบรรจุผลผลิตของเห็ดนางฟ้าเพื่อการจำหน่าย

โครงสร้างหลักสูตรรายวิชา “การเพาะเห็ดนางฟ้า”

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ชั่วโมง

ลำดับ ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	เวลา เรียน	หมายเหตุ
1	<p>ความรู้ทั่วไปของเห็ดนางฟ้า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ธรรมชาติของเห็ดนางฟ้า - ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต - ปัญหาที่พบในการเพาะเห็ดนางฟ้า - ลักษณะและส่วนประกอบของเห็ดนางฟ้า - คุณค่าทางอาหารของเห็ดนางฟ้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รู้ธรรมชาติของเห็ดนางฟ้า 2. รู้และเข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดนางฟ้า 3. รู้ปัญหาที่พบในการเพาะเห็ดนางฟ้า 4. รู้จักชนิดของอาหารที่ปรุงจากเห็ดนางฟ้า 5. เห็นคุณค่าทางสารอาหารของเห็ดนางฟ้า 6. รู้ลักษณะและส่วนประกอบของเห็ดนางฟ้า 	2 ชั่วโมง	
2	<p>โรคและศัตรูเห็ด</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรคและศัตรูของเห็ดนางฟ้า - การป้องกันและกำจัดศัตรูของเห็ดนางฟ้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รู้จักชนิดของศัตรูเห็ด 2. รู้วิธีการทำลายของศัตรูเห็ดแต่ละชนิด 3. เข้าใจวิธีป้องกันและกำจัดโรคและศัตรูเห็ด 	2 ชั่วโมง	
3	<p>ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า</p> <ul style="list-style-type: none"> - การผสมอาหารสำหรับทำก้อนเชื้อเห็ด (ภาคความรู้) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รู้จักสูตรในการผสมอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้าได้ 2. เข้าใจขั้นตอนการผสมอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้า 	8 ชั่วโมง	

(ต่อ) โครงสร้างหลักสูตรรายวิชา “การเพาะเห็ดนางฟ้า”

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ชั่วโมง

ลำดับ ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	เวลา เรียน	หมายเหตุ
	<ul style="list-style-type: none"> - การผสมอาหารสำหรับทำก้อนเชื้อเห็ด (ภาคปฏิบัติ) - การบรรจุอาหารสำหรับทำก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าใต้อ่าง (ภาคความรู้) - การบรรจุอาหารสำหรับทำก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าใต้อ่าง (ภาคปฏิบัติ) - การนึ่งฆ่าเชื้อในก้อนเชื้อเห็ดด้วยหม้อนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่ง (ภาคความรู้) - การนึ่งฆ่าเชื้อในก้อนเชื้อเห็ดด้วยหม้อนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่ง (ภาคปฏิบัติ) - การเติมเชื้อข้าวฟ่างลงในก้อนเชื้อเห็ด(ภาคความรู้) - การเติมเชื้อข้าวฟ่างลงในก้อนเชื้อเห็ด (ภาคปฏิบัติ) 	<ol style="list-style-type: none"> 3. รู้ขั้นตอนการผสมอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้าตามขั้นตอนและวิธีการ 4. รู้วิธีตรวจสอบความชื้นของอาหาร สำหรับเพาะเห็ดนางฟ้าที่ถูกต้อง 5. เข้าใจขั้นตอน วิธีการบรรจุอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้าใต้อ่าง 6. รู้จักและรู้วิธีทำหม้อนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่ง 7. เข้าใจขั้นตอน วิธีการนึ่งฆ่าเชื้อในก้อนเชื้อเห็ด 8. เข้าใจขั้นตอน วิธีการเติมเชื้อข้าวฟ่างลงในก้อนเชื้อเห็ด 		

(ต่อ) โครงสร้างหลักสูตรรายวิชา “การเพาะเห็ดนางฟ้า”

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ชั่วโมง

ลำดับ ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	เวลา เรียน	หมายเหตุ
4	การเปิดดอก - การบ่มเชื้อเห็ด (ภาคความรู้) - การบ่มเชื้อเห็ด (ภาคปฏิบัติ) - การเปิดถุงก่อนเชื้อเห็ด (ภาคความรู้) - การเปิดถุงก่อนเชื้อเห็ด (ภาคปฏิบัติ) - การดูแลรักษา (ภาคความรู้) - การดูแลรักษา (ภาคความรู้) - การเก็บดอก การบรรจุเพื่อจำหน่าย (ภาคความรู้) - การเก็บดอก การบรรจุเพื่อจำหน่าย (ภาคปฏิบัติ)	1. เข้าใจขั้นตอนและวิธีการบ่มเชื้อเห็ด 2. มีทักษะในการเปิดถุงก่อนเชื้อเห็ด 3. เข้าใจวิธีการรดน้ำก่อนเชื้อเห็ดที่ถูกต้อง 4. เข้าใจการเก็บดอกเห็ด การทำความสะอาดและปฏิบัติการเก็บดอกเห็ด ทำความสะอาดและ บรรจุถุงเพื่อจำหน่าย	8 ชั่วโมง	

ขอบข่ายสาระ

ขอบข่ายสาระหลักสูตรรายวิชาการเพาะเห็ดนางฟ้า มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สาระ	เวลาเรียน(ชั่วโมง)		
	ความรู้	ปฏิบัติ	รวม
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1</u> ความรู้ทั่วไปของเห็ดนางฟ้า - ธรรมชาติของเห็ดนางฟ้า - ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต - ปัญหาที่พบในการเพาะเห็ดนางฟ้า	1	-	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2</u> ความรู้ทั่วไปของเห็ดนางฟ้า - ลักษณะและส่วนประกอบของเห็ดนางฟ้า - คุณค่าทางอาหารของเห็ดนางฟ้า	1	-	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3</u> โรคและศัตรูเห็ด - โรคและศัตรูของเห็ดของนางฟ้า	1	-	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4</u> โรคและศัตรูเห็ด - การป้องกัน และกำจัดศัตรูของเห็ดนางฟ้า	1	-	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5</u> ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า - วัสดุสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้า	1	-	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6</u> ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า - การผสมอาหารสำหรับทำก้อนเชื้อเห็ด	-	1	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7</u> ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า - การบรรจุอาหารสำหรับทำก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าใส่ถุง	1	-	1

สาระ	เวลาเรียน(ชั่วโมง)		
	ความรู้	ปฏิบัติ	รวม
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8</u> ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า - การบรรจุอาหารสำหรับทำก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าใส่ถุง	-	1	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9</u> ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า - การทำหมอนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่ง	1	-	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10</u> ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า - การทำหมอนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่ง	-	1	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11</u> - การนึ่งก้อนเชื้อเห็ด	-	1	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12</u> ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า - การใส่เชื้อข้าวฟ่างในก้อนเชื้อเห็ด	1	-	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13</u> ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า - การใส่เชื้อข้าวฟ่างในก้อนเชื้อเห็ด	-	1	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14</u> - การบ่มก้อนเชื้อเห็ด	1	-	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15</u> - การบ่มก้อนเชื้อเห็ด	-	1	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16</u> - การเปิดถุงก้อนเชื้อเห็ด	1	-	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17</u> - การเปิดถุงก้อนเชื้อเห็ด	-	1	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18</u> - การดูแลรักษาเห็ดนางฟ้า	1	-	1

สาระ	เวลาเรียน(ชั่วโมง)		
	ความรู้	ปฏิบัติ	รวม
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19</u> - การดูแลรักษาเห็ดนางฟ้า	-	1	1
<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20</u> - การเก็บดอก, การบรรจุเพื่อจำหน่าย	-	1	1
รวมทั้งสิ้น	11	9	20

เวลาเรียน

หลักสูตรรายวิชาการเพาะเห็ดนางฟ้าสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กำหนดเวลาเรียนทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง โดยสอนในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีเพิ่มเติม สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง โดยใช้เวลาในชั่วโมงกิจกรรม

เนื้อหา	อัตราเวลาเรียนโดยประมาณ	
	ร้อยละ	ชั่วโมง
ภาคความรู้	55	11
ภาคปฏิบัติ	45	9
รวม	100	20

แนวทางการจัดการเรียนรู้

แนวการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรรายวิชา การเพาะเห็ดนางฟ้า ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จัดการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ และสภาพท้องถิ่นตามความเหมาะสม

2. จัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับธรรมชาติและสภาพชีวิตจริงในท้องถิ่นของผู้เรียน และให้โอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองตามความสามารถ
3. จัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติจริง กระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และใช้กระบวนการกลุ่ม
4. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน
5. จัดการเรียนรู้ให้รู้จักตั้งคำถาม สังเกต สำรวจตรวจสอบและสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม กระตือรือร้น สนใจ ซาบซึ้งต่อสิ่งแวดล้อม
6. สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรม ในการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานที่พึงประสงค์ เช่น ทำงานด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบ ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีวินัย รับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

สาระสำคัญ

เห็ดนางฟ้าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถทำรายได้งดงามให้ครอบครัวเกษตรกรอย่างได้ผลดีที่สุดในช่วงนี้ เนื่องจากเห็ดนางฟ้ามีคุณค่าทางสารอาหารสูง มีหลายสายพันธุ์ เพาะได้ง่ายทุกพื้นที่ในประเทศไทย ขั้นตอนการเพาะไม่ยุ่งยาก ใช้พื้นที่น้อย วัสดุที่ใช้เพาะมีอยู่ในท้องถิ่นราคาวัสดุไม่สูง ใช้ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเพาะจนถึงได้ผลผลิตเพียง 20 – 25 วันเท่านั้น ราคาขายนำพอใจคุ้มค่าเหนื่อย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถฝึกปฏิบัติได้ทุกคน ที่สำคัญนอกจากช่วยเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวได้อีกทางหนึ่งแล้ว ยังเป็นการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า รักษาสภาพแวดล้อม ช่วยลดภาวะโลกร้อนได้อีกด้วย

โรงเรียนในสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่เหมาะสมในการที่จะเพาะเห็ดนางฟ้า มีน้ำใช้อุดมสมบูรณ์ อยู่ใกล้สถานประกอบการ ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญในการที่จะทำกิจกรรมเพาะเห็ดนางฟ้าในโรงเรียนได้ผลดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ในรายวิชานี้ มีจุดประสงค์ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยแสดงพฤติกรรมให้ปรากฏ ดังนี้

1. สามารถรวบรวมข้อมูลความรู้และอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับเห็ดนางฟ้าได้
2. บอกส่วนประกอบและคุณค่าทางอาหารของเห็ดนางฟ้าได้
3. สามารถนำเห็ดนางฟ้าไปประกอบอาหารได้
4. สามารถจำแนกชนิดของแมลงศัตรูเห็ดได้
5. บอกวิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูของเห็ดนางฟ้าได้
6. รวบรวมข้อมูลความรู้อภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับ การผสมอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้าได้
7. เลือกใช้สูตรอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้าได้
8. ฝึกปฏิบัติการผสมอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้าได้
9. อภิปรายเกี่ยวกับการบรรจุอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้าได้
10. ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการบรรจุอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้าและสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการบรรจุได้
11. อภิปรายและรวบรวมข้อความรู้เกี่ยวกับการนึ่งฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่งได้
12. ทำหม้อนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่งได้

13. ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการนึ่งฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่งได้
14. สามารถจับเวลาสุ่มไฟและสรุปขั้นตอนการใช้หม้อนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่งได้
15. สามารถรวบรวมความรู้เกี่ยวกับการเติมเชื้อข้าวฟ่างลงในก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าอภิปราย และบอกเทคนิคการเติมเชื้อข้าวฟ่างลงในก้อนเชื้อเห็ดได้
16. ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเติมเชื้อข้าวฟ่างลงในก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า และสามารถบอกผลเสียของการใส่เชื้อข้าวฟ่างที่ไม่ถูกวิธีได้
17. อภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับการบ่มเชื้อ การเปิดดอก การเปิดถุงก้อนเชื้อเห็ด และสรุปแนวทางในการฝึกปฏิบัติได้
18. ฝึกปฏิบัติการบ่มเชื้อเห็ด การเปิดถุงก้อนเชื้อเห็ด ตามหลักการที่ถูกต้องได้
19. อภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับการดูแลรักษา การเก็บดอกได้ถูกต้อง
20. ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษา การเก็บดอกได้ การบรรจุถุงเพื่อจำหน่ายได้

สาระการเรียนรู้

การจัดสาระการเรียนรู้ให้นักเรียน ได้แบ่งออกเป็น 4 หน่วย ในแต่ละหน่วย ประกอบด้วยสาระย่อยๆ ครอบคลุมในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปของเห็ดนางฟ้า

- ธรรมชาติของเห็ดนางฟ้า
- ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดนางฟ้า
- ปัญหาที่พบในการเพาะเห็ดนางฟ้า
- ลักษณะและส่วนประกอบของเห็ดนางฟ้า
- คุณค่าทางอาหารของเห็ดนางฟ้า

หน่วยที่ 2 โรคและศัตรูเห็ด

- โรคและศัตรูของเห็ดนางฟ้า
- การป้องกัน และกำจัดศัตรูของเห็ดนางฟ้า

หน่วยที่ 3 ขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า

- สูตรอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้า
- การผสมอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้า
- วัสดุอุปกรณ์ในการบรรจุอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้า
- การบรรจุอาหารสำหรับเพาะเห็ดนางฟ้า (ก้อนเชื้อเห็ด) ใส่ถุง
- วัสดุอุปกรณ์ในการนึ่งมาเชื้อ
- การนึ่งมาเชื้อในก้อนเชื้อเห็ดด้วยหม้อนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่ง
- วิธีการทำหม้อนึ่งไอน้ำแบบลูกทุ่ง
- วัสดุอุปกรณ์ในการเติมเชื้อข้าวฟ่างลงในก้อนเชื้อเห็ด
- การเติมเชื้อข้าวฟ่างลงในก้อนเชื้อเห็ด

หน่วยที่ 4 การเปิดดอก

- การบ่มเชื้อเห็ด
- การเปิดถุงก้อนเชื้อเห็ด
- การดูแลรักษา
- การเก็บดอก การบรรจุเพื่อจำหน่าย

กิจกรรมการเรียนรู้

1. การศึกษาเอกสารประกอบการสอน (ใบความรู้)
2. การค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้อื่นเช่น Internet, Intranet
3. การอภิปรายกลุ่ม
4. การบรรยายของวิทยากร

5. การรายงานหน้าชั้นเรียน

6. การฝึกปฏิบัติจริง

7. การฝึกงาน

8. การเขียนบันทึกการปฏิบัติงาน

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด เช่น ตำรา สารานุกรม เอกสารทางวิชาการ
- ห้องค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต มุมค้นคว้าในห้องเรียน เช่น เอกสารประกอบการสอน หนังสือสำหรับการศึกษาค้นคว้า แบบเรียน ตัวอย่างรายงาน โครงการ
- สถานประกอบการ ฟาร์มเห็ดในบริเวณใกล้เคียง
- โรงเรือนเพาะเห็ดนางฟ้าของโรงเรียน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม
2. ประเมินผลจากในงาน
3. ประเมินการทำงานเป็นกลุ่ม
4. ทดสอบ

5. สังเกตการแสดงออกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

6. การวัดผลประเมินผลภาคปฏิบัติ

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้

1. เวลาเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
3. ผ่านการประเมินด้านผลงาน การปฏิบัติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัยเรื่อง การสร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและการสำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มให้แก่แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีที่นำมาใช้ในการศึกษาเป็นเพศหญิงสูงกว่าเพศชายเล็กน้อยคือเพศหญิงร้อยละ 54.55 เพศชายร้อยละ 45.45 ทั้งนี้เป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนการสอนสามารถให้ข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนได้ทั้ง ทางทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ที่เชื่อถือได้ และพบว่าอายุของประชากรกลุ่มนี้แตกต่างกันพอสมควร เพราะมีอายุตั้งแต่ 24-59 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเก่ามีการเกษียณ หรือย้ายแล้วมีการบรรจุแต่งตั้งครูใหม่เข้ามาจึงทำให้ครูมีอายุน้อย ช่วงอายุที่มีมากที่สุดตั้งแต่ 34- 53 ปีคิดเป็นร้อยละ 66.67 เนื่องจากกรรมการสถานศึกษาและครูเป็นผู้มีวุฒิและประสบการณ์ใน

การศึกษาประสบการณ์ในวิชาชีพสูงกว่าบุคคลทั่วไป หรือเป็นที่รู้จัก เป็นที่เคารพของคนในสังคม หรือเป็นผู้มีฐานะทางด้านเศรษฐกิจดีสามารถให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนได้ดี จึงได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษา ซึ่งมีระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรีถึง ร้อยละ 63.64 เพราะส่วนใหญ่ต้องดูแลกิจการในครอบครัวจึงไม่มีโอกาสศึกษาต่อ อาชีพของประชากร กลุ่มนี้เป็นเกษตรกรและค้าขาย รวมร้อยละ 42 เพราะเป็นอาชีพของครอบครัวที่สืบทอดกันมา ส่วนอาชีพรองลงมาคือ อาชีพรับราชการร้อยละ 33 และรับจ้างร้อยละ 24.24 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้องระหว่าง 5-52 ปีโดยเฉลี่ย 42 ปี ประชากรที่ศึกษาเป็นคนในท้องถิ่น อยู่ในพื้นที่มานาน ส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดกับเกษตรกร มีการติดต่อค้าขายสินค้าให้เกษตรกร เช่น เครื่องมือเกษตร ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และเกษตรกรก็นำสินค้าเกษตรพวกพืชผัก สัตว์เลี้ยง มาจำหน่ายแลกเปลี่ยน จึงทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่เชื่อถือได้

ส่วนด้านความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมสู่อชีพส่วนใหญ่ จำนวนมากกว่าร้อยละ 90 มีความเห็นด้วยกับประเด็นในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมสู่อชีพดังนี้ คือ

- คนทุกคนเมื่อเกิดมาจะต้องมีอาชีพ เพราะรายได้ที่มั่นคงจะทำให้ประเทศมีเศรษฐกิจที่ดี พัฒนาได้รวดเร็ว พลเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เป็นการพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถนำไปช่วยผู้ประกอบการในการประกอบอาชีพ หรือทำเป็นอาชีพเสริม อาชีพอิสระภายหลังจบการศึกษาไปแล้ว และไม่ได้ศึกษาต่อ หรือสำหรับเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป จึงควรสร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามความต้องการของท้องถิ่น หรือความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542(ปรับปรุง 2533) เพื่อให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นมากที่สุดเพื่อให้ได้บุคคลในท้องถิ่น มาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- อาชีพศึกษา มาจากคำว่า “อาชีพะ” กับ “การศึกษา” อาชีพะมาจากคำว่า “อาชีพ” กับ “ชีวิต” ดังนั้น อาชีพศึกษา จึงเป็นการเรียนรู้ในการพัฒนาอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเรา ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ประชากรมีคุณภาพ ประเทศก็สามารถพัฒนาได้รวดเร็วมั่นคง มั่งคั่ง ทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง

- รายวิชาทางด้านอาชีพ ที่โรงเรียนเปิดสอนเพิ่มเติมให้แก่แก่นักเรียนนั้น ควรเป็นรายวิชาอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นเพราะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

- รายวิชาทางด้านอาชีพที่โรงเรียนเปิดสอนให้แก่แก่นักเรียนนั้น นักเรียนต้องสามารถปฏิบัติได้จริง จึงจะสามารถสร้างรายได้ให้มั่นคง

ประชากรจำนวนร้อยละ 87.88 มีความเห็นด้วยที่ว่า รายวิชาทางด้านอาชีพ เพื่อสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากที่เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเทคโนโลยี ในช่วงกิจกรรมอย่างน้อย สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงจึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรกระทำ

ประชากรจำนวนมากว่าครึ่ง แต่ไม่สูงกว่าร้อยละ 72.73 ที่มีความเห็นด้วย ได้แก่รายการที่ผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรเป็นครูของโรงเรียนเทศบาลที่มีความสามารถ(51.52%) และผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีในท้องถิ่น เขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง (72.73%) โดยที่ไม่เห็นด้วยนั้น กล่าวว่าคุณครูสอนวิชาชีพให้แก่แก่นักเรียนจะเป็นใครก็ได้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในอาชีพนั้น รวมทั้งมีความเสียสละ ตั้งใจสอนให้นักเรียน โดยอาจเป็นครูที่โรงเรียนหรือเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านก็ได้ ผู้วิจัยเห็นด้วยเพราะจะทำให้ผู้สอนเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่มาสอน และผู้เรียนก็จะได้รับความรู้ในอาชีพนั้นๆอย่างแท้จริงสืบสานอนุรักษ์อาชีพ วัฒนธรรมของคนไทยสืบต่อไป ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้องจำนวนทั้งหมด 27 รายการด้วยกัน โดยจากการเจง นับ และคิดเป็นค่าร้อยละ พบว่าจำนวนความถี่สูงสุด 5 รายการที่แสดงความคิดเห็น คือ

1. การเพาะเห็ด จำนวนร้อยละ 87.88
2. การทำปุ๋ยชีวภาพ จำนวนร้อยละ 54.54
3. ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ จำนวนร้อยละ 51.52
4. อาหารจานเดียว จำนวนร้อยละ 48.48
5. ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวนร้อยละ 48.48

ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 70 คนที่นำมาใช้ในการศึกษาเป็นเพศหญิงเท่ากับเพศชายทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความใกล้ชิดสนิทกับผู้ปกครองหรือมีเวลาให้กับนักเรียนไม่เท่ากัน นักเรียนเป็นผู้เลือกให้ผู้ปกครองกรอกแบบสอบถาม ผู้วิจัยไม่ได้กำหนด แต่เป็นความบังเอิญทำให้ได้ข้อมูลด้านเพศเท่ากัน แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลที่เก็บได้จากผู้ปกครองจะเป็นข้อมูลที่ได้มาจากนักเรียนด้วยเพราะผู้ปกครองจะถามความคิดเห็นจากนักเรียนในขณะที่กรอกข้อมูลในแบบสอบถามทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่มาจากความต้องการของเด็กด้วย อายุของผู้ปกครองนักเรียน มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก เพราะมีอายุตั้งแต่ 25-68 ปี โดยเฉลี่ยประมาณ 44 ปี และในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ 20 เท่านั้นที่อายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย (51.42%) มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 35 – 44 ปี ที่เหลือนอกนั้นมีอายุสูงกว่า 44 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มใหญ่ จำนวนร้อยละ 65.71 จบการศึกษาสูงสุดเพียงระดับประถมศึกษา เพราะเป็นการศึกษาภาคบังคับที่จะทำให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ รองลงมาจำนวนร้อยละ 17.14 เป็นระดับมัธยมศึกษา และจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 11.43 อาชีพของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มมีอาชีพรับจ้างทั่วไปมากถึงร้อยละ 37.14 เนื่องจากไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือไม่ชอบอาชีพอื่นเพราะไม่ต้องเสี่ยงลงทุน หรือไม่มีทุนในการประกอบอาชีพส่วนตัว รองลงมาเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 34.29 ประกอบอาชีพทำการเกษตร ร้อยละ 17.14 ค้าขาย ที่เหลือนอกนั้นรับราชการ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้องของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง ตั้งแต่ 8 – 56 ปี เฉลี่ยร้อยละ 38.42 ปี และจำนวนกว่าครึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลแห่งนี้มานานกว่า 25 ปีขึ้นไป เพราะเป็นคนในพื้นที่ ข้อมูลที่ได้นำเชื่อถือสามารถนำมาวิเคราะห์พิจารณาในงานวิจัยได้

ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมสู่อาชีพของนักเรียนนั้น มีความเห็นสอดคล้อง ตรงกันทุกประเด็น ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แสดงความคิดเห็นโดยเสนออาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่เด็กนักเรียนในปกครองของตนเอง จำนวนทั้งหมด 31 รายการด้วยกัน โดยจากการเจงนั้บ และคิดเป็นค่าร้อยละ พบว่าจำนวนความถี่สูงสุด 5 รายการที่ผู้ปกครองนักเรียนได้แสดงความคิดเห็น คือ

1. เพาะเห็ดนางฟ้า จำนวนร้อยละ 82.86
2. เพาะเห็ดฟาง จำนวนร้อยละ 77.14

3. ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก จำนวนร้อยละ 64.28
4. ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ จำนวนร้อยละ 62.86
5. ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ จำนวนร้อยละ 58.57

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาจากตอนที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อพิจารณาตัดสินใจสร้างรายวิชาที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยในระยะแรกได้พิจารณาสรุปผลด้วยตนเองก่อน และนำเข้าที่ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อขอความเห็นจากกลุ่มครูผู้สอนสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา อีกครั้งหนึ่งในลำดับสุดท้าย

อาชีพที่เหมาะสมและสอดคล้องกันระหว่างครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สรุปชัดเจนอันดับ 1 คือ การเพาะเห็ดนางฟ้า ส่วนอาชีพช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ อยู่ในอันดับที่ 3 จากสภาพของ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีสภาพพื้นที่ และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่มีอาชีพการเกษตร ผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาลถึงแม้จะประกอบอาชีพที่มีความแตกต่างกัน คือเป็นข้าราชการ พ่อค้า เกษตรกร และรับจ้างทั่วไป แต่ทั้งหมดก็ล้วนเกี่ยวข้องกับการเกษตรที่อยู่โดยรอบบริเวณของเทศบาล ดังนั้นอาชีพที่ควรนำมาใช้ในการสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้องจึงควรเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องการเกษตร เพราะนักเรียนสามารถนำการเรียนรู้มาพิจารณาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมในลักษณะของการผลิตเพื่อบริโภคขายเป็นรายได้ หรือการบริการ ส่วนอาชีพบริการ เฉพาะประชาชนในเขตเทศบาล หรือนำไปใช้ในประโยชน์อื่นๆ ก็มีความสำคัญเช่นกัน แต่น่าจะพิจารณาจัดไว้ในลำดับถัดไป เช่น ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ เครื่องใช้ไฟฟ้า เพิ่มเติมอีกเพราะเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของสังคมปัจจุบันมากขึ้นแต่มีข้อจำกัดคือต้องมี บุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือในการสอนพร้อม และต้องใช้ทุนสูง จึงทำให้การเพาะเห็ดนางฟ้า เป็นอาชีพที่เหมาะสม ควรนำมาใช้ในการสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง เพราะเป็นอาชีพที่สามารถเรียนรู้ได้ง่าย เนื้อหาสาระไม่มีความซับซ้อน อุปกรณ์การสอนหาได้ง่าย ราคาถูก มีสภาพและจำนวนเพียงพอสำหรับใช้สอน รวมทั้งสามารถหาครูหรือวิทยากร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น มาทำการสอนและฝึกฝนได้ จึงควรนำอาชีพนี้ไปสร้างเป็นหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อสอนเสริมเพิ่มเติมให้กับนักเรียนในกลุ่มกิจกรรมก่อนเป็นอันดับแรก เพราะมีเนื้อหาไม่ยุ่งยาก

ซับซ้อน วัสดุอุปกรณ์ก็สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น ราคาไม่แพง ไม่ต้องลงทุนมาก อีกทั้งโรงเรียนเทศบาลของเราก็มีครูเกษียณที่พอมีพื้นฐาน และประสบการณ์ รวมทั้งสามารถหาภูมิปัญญาชาวบ้าน มาช่วยสอนและฝึกอบรมได้ ส่วนชนิดของเห็ดที่นำมาสอนนั้นคือเห็ดนางฟ้า เพราะใช้พื้นที่น้อย และยังไม่ได้มีการผลิตอย่างกว้างขวางแถบนี้ และควรสร้างหลักสูตรเพิ่มเติมอีกหลายๆอาชีพ เพราะจะทำให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกอาชีพได้ตามความถนัดของตน ซึ่งควรจัดในโอกาสต่อไป เช่น อาชีพทำปุ๋ยชีวภาพ ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น และควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีได้รับการพัฒนา ส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการสอนด้วยวิธีการต่างๆอย่างหลากหลาย เพราะนอกจากจะใช้ความรู้ความสามารถสอนนักเรียนแล้วยังช่วยเป็นครูที่เลี้ยงให้แก่บัณฑิตนักศึกษาที่ไปฝึกประสบการณ์ ให้มีความพร้อมด้านวิชาการเพื่อให้ทำการสอนได้อย่างมีคุณภาพอีกด้วย

2. การสร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี

หลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้มีทิศทางในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงมั่งคั่งทางด้านเศรษฐกิจการเมืองและสังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 24 และ มาตราที่ 27 มีความสอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมาย และ โครงสร้างของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาจึงสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ 2 แนวทางดังนี้ คือการ พัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น และการพัฒนาหลักสูตรตามความสนใจ ความสามารถและความถนัดของนักเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ (กรมวิชาการ, 2543: 4-8)

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น โดยมีการศึกษาแนวโน้มของการพัฒนาความต้องการของท้องถิ่น ผลกระทบต่อการจัดการศึกษา รวมถึงศักยภาพของสถานศึกษา
2. วิเคราะห์หลักสูตร โดยการศึกษาภาระงานสอนจากหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ คำอธิบายรายวิชาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

3. กำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตร โดยเริ่มจากการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ รายละเอียดของเนื้อหาเลือกใช้หรือจัดทำสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการจัดทำคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น โดยไม่ทำให้จุดประสงค์ของการเรียนรู้ และขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแม่บทเปลี่ยนแปลงไป

4. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้

5. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาและจัดทำหลักสูตรรายวิชาการเพาะเห็ดนางฟ้าขึ้น โดยศึกษาข้อมูลจากครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีและผู้เชี่ยวชาญสาขาอาชีพ 5 ท่านจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในหัวข้อหลักสูตรการเพาะเห็ดนางฟ้า ในประเด็นที่สำคัญ 4 ประการ คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ ขอบข่ายสาระเนื้อหาวิชาที่สอน กิจกรรมหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านให้ความเห็นที่สอดคล้องกันทั้ง 4 ประเด็นนี้ควรจัดให้มีในหลักสูตรเพราะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติได้จริง ในเวลาศึกษาเรียนรู้จำนวน 20 ชั่วโมงที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามรายละเอียดดังกล่าว

แต่หลักสูตรนี้ยังไม่ได้นำมาใช้จัดการเรียนการสอนจริง ดังนั้นจึงควรมีการทดลองใช้แล้วนำกลับมาประเมินแก้ไขเพื่อให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์ จึงควรจะทำการศึกษาวิจัยในโอกาสต่อไป

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และ 2) สร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาและสำรวจอาชีพที่เหมาะสม

ประชากรที่ใช้มี 2 กลุ่ม จำนวนทั้งหมด 103 คน กลุ่มแรกได้แก่ กลุ่มครูผู้สอนการงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน จำนวน 33 คน กลุ่มที่สองได้แก่ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 70 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม ที่มีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด มีทั้งหมด 2 ตอน คือ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และ อาชีพที่เหมาะสมกับการสอนเพิ่มเติมให้นักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มแรกด้วยตนเอง ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองได้ขอความอนุเคราะห์จากครูประจำชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนช่วยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรรายวิชาอาชีพ

ประชากรที่ใช้ในการสร้างหลักสูตร ใช้สองกลุ่มเช่นกัน คือ จากครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษากลุ่มเดิมจำนวน 33 คน และเจาะจงใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพ จำนวนอาชีพ ๆ ละ 5 คน จากผู้ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ อย่างน้อย 10 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบบันทึกข้อมูล

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำมาวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ โดยการตีความ จัดหมวดหมู่ และแปลความหมายของข้อมูลที่ได้มา

สรุปผลการวิจัย

1. อาชีพที่เหมาะสมสำหรับการสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี คือการเพาะเห็ดนางฟ้า และช่างซ่อมคอมพิวเตอร์
2. รายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีเพียงรายวิชาเดียว คือ การเพาะเห็ดนางฟ้า ใช้เวลาในการเรียนรู้ทั้งหมด 20 ชั่วโมง โดยมุ่งให้นักเรียนเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับนักเรียนที่เรียนในเขต

เทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จากระายการที่ศึกษาสำรวจ ควรมีการสร้างวิชาอาชีพ
อื่นๆ อีก อย่างน้อย 4 รายวิชา ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ ทำปุ๋ยชีวภาพ ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก
ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น

2. ครูอาจารย์วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีควรพัฒนาตนเองหรือได้รับการส่งเสริม
สนับสนุนให้มีการพัฒนาด้วยวิธีการต่างๆหลายวิธีเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหา
สาระที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. นิสิต นักศึกษาฝึกหัดครูหากไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนฝึกสอนต่างๆใน
เขตเทศบาลเมืองสองพี่น้องควรมีการเตรียมตัวให้มีความรู้ความสามารถในสาระดังกล่าวตามที่
สำรวจได้ เพื่อให้มีความพร้อมด้านวิชาการสามารถทำการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งก็รวมถึง
สถาบันฝึกหัดครูด้วยที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้ในสาระต่างๆของกลุ่มการ
งานอาชีพและเทคโนโลยีให้ครอบคลุมรายวิชาอาชีพต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยโดยใช้เทคนิควิจัยนี้กับสาระต่างๆของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยีที่ครอบคลุมทั้งหมดของหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงชั้นที่ 3 เช่น
เนื้อหาสาระที่ควรเปิดสอนด้านงานอาชีพต่างๆที่จัดให้เหมาะสมทันเหตุการณ์ให้ได้ทั้ง
วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เป็นต้น

2. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับรายวิชาอาชีพที่
สอนเพิ่มเติมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้องนี้เพื่อให้ตรงกับความต้องการ
ที่แท้จริงควรทำการศึกษาเกี่ยวกับสถานประกอบการ และตลาดแรงงานด้วยไม่ใช่ทำเฉพาะกับครูผู้สอน
คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนเท่านั้น

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การ
งานอาชีพและเทคโนโลยีในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง เป็นผู้มีความสำคัญยิ่งในการนำเอาสาระที่
ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ ไปพิจารณาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ หรือกระตุ้นเตือนผลักดันให้ครูอาจารย์
กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี นำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นจึงควรได้มี

การศึกษาวิจัยเพิ่มเติมกับบุคคลที่กล่าวถึงนี้ในบริบทต่างๆที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับงานวิจัยครั้งนี้
ด้วยในลำดับต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมวิชาการ. 2536. คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2543. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การ
ศาสนา.

_____. 2545. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2544. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร:
วัฒนาพานิช.

_____. 2545. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2546ก. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

_____. 2546 ข. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

กิตติวรรณ วงศ์เข้มทอง. 2550. หัวหน้าหมวดเกษตร โรงเรียนนวมินทราชูทิศ. กรุงเทพมหานคร.
สัมภาษณ์, 15 ธันวาคม 2550.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงศ์. 2539. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ อลิอันเพรส.

ถวัลย์ มาสจรัส. 2545. คู่มือการเขียนและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซนจูรี จำกัด.

นันทน์ภัส ศิริเขตต์. 2546. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในกลุ่มโรงเรียน
ยังเมิน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นพคุณ ศิริวรรณ. 2550. อนุกรรมการตรวจผลงานทางวิชาการสาขาเกษตร สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2550.

บรรณ บุรณชนบท. 2541. การเพาะเห็ดนางรม-นางฟ้า สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ปราจีนเจริญบล็อกและการพิมพ์.

_____. 2547. คู่มือการเพาะเห็ด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เทพพิทักษ์.

บรรพต สุวรรณประเสริฐ. 2544. การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ. เชียงใหม่:
The Knowledge Center.

ปิยพร ชุมจันทร์. 2546. กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่นเรื่องการผลิตสื่อของโรงเรียนนาหนังสือพัฒนาศึกษา อำเภอโพธาราม จังหวัด
หนองคาย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและสถิติในการศึกษา,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรีชา อินทรสัมพันธ์. 2545. สภาพปัญหาการจัดหลักสูตร และการสอนวิชาช่างพื้นฐานชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2545. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธพุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

วิโรจน์ สุขรมณ์. 2550. อนุกรรมการตรวจผลงานทางวิชาการสาขาเกษตร สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2550.

สัจด์ อุทรานันท์. 2530. ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

_____. 2532. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มิตรสยาม.

เสริมศรี ไชยสร. 2526. ระบบหลักสูตรการสอน. เชียงใหม่: พระสิงห์การพิมพ์.

สำลี รักสุทธี. 2544. เทคนิคการเขียนหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.

ศรานนท์ เจริญสุข. 2549. คู่มือการเพาะเห็ดเศรษฐกิจที่ทรงคุณค่าทางโภชนาการ. โรงพิมพ์
ส่งเสริมอาชีพธุรกิจเพชรบุรี.

Yamane, T. 1973. **Statistics: An Introductory Analysis.** New York: Harper & Row.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

นายสกล กลิ่นชู

ตำแหน่ง เกษตรอำเภอสองพี่น้อง อายุ 59 ปี อายุงาน 40 ปี

สถานที่ทำงาน สำนักงานเกษตร ตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

นายพายุ คงคาหลวง

เกษตรกรภูมิปัญญาชาวบ้าน อายุ 70 ปี อายุงาน 50 ปี

มีบ้านอยู่ที่ตำบลสองพี่น้องอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

อาจารย์กิตติวรรณ วงศ์เข็มทอง

ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เป็นอาจารย์เกษตรมีประสบการณ์การสอนวิชางานเกษตร 25 ปี

สถานที่ทำงาน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ. กรุงเทพมหานคร.

อาจารย์นรินทร์ ชัยยวด

ตำแหน่งอาจารย์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เกษตร

มีประสบการณ์ในการสอนโรงเรียนสาธิต และงานฟาร์มให้แก่บัณฑิต เป็นผู้สอน นิเทศ และควบคุมงานการเพาะเห็ด โครงการฟาร์มเกษตรผสมผสาน ภาควิชาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต

กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีประสบการณ์ในการสอนเรื่องเห็ด 10 ปี

ผศ.ดร.สันติ ศรีสวนแดง

ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เกษตร

มีประสบการณ์ในการสอนโรงเรียนสาธิต และงานฟาร์มให้แก่บัณฑิต เป็นผู้สอน นิเทศ และควบคุมงานการเพาะเห็ด โครงการฟาร์มเกษตรผสมผสาน ภาควิชาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต

กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีประสบการณ์ในการสอนเกษตร และเรื่องเห็ดมา 24 ปี

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดที่ 1

งานวิจัยเรื่อง

การสร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

1. ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนคนหนึ่งของโรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวันฯ ขณะนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาอาชีพศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน และอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

2. แบบสอบถามชุดนี้เป็นเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ มีจำนวนทั้งหมด 2 ตอน ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ต่อท่านตอบคำถามทั้งหมด ด้วยความเป็นจริงตามความเห็นของท่าน โดยข้อมูลที่ได้จากท่านครั้งนี้ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน ซึ่งเป็นลูกศิษย์ หรือลูกหลานของท่าน ในโอกาสต่อไป ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรรายวิชาทางด้านอาชีพ สำหรับใช้สอนเพิ่มเติมให้แก่เรียน นอกเหนือจากการได้เรียนเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักตามหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมขั้นพื้นฐาน ที่นักเรียนสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้รับ ไปปรับใช้ ช่วยผู้ปกครองทำเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพอิสระ หากไม่ได้เรียนต่อ หรือเป็นพื้นฐานในการพัฒนาอาชีพในการศึกษาต่อที่สูงขึ้นไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บหน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ ตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ .....ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี ( ) ปริญญาตรี

( ) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

( ) รับราชการ ( ) ค้าขาย

( ) ทำการเกษตร ( ) รับจ้างทั่วไป

( ) อื่นๆ (ระบุ) .....

5. ท่านมีพื้นเพ ภูมิลำเนา หรือได้ประกอบอาชีพ อยู่ในพื้นที่อำเภอสองพี่น้องนี้จนถึงปัจจุบัน มาเป็นเวลานาน .....ปี

6. ท่านเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย กับความเชื่อหรือแนวคิดในประเด็นดังต่อไปนี้ หรือไม่อย่างไร

1) คนเราทุกคนเมื่อเกิดมาจะต้องมีอาชีพ

( ) เห็นด้วย ( ) ไม่แน่ใจ ( ) ไม่เห็นด้วย

2) อาชีวศึกษา มาจากคำว่า “อาชีวะ” กับ “การศึกษา” อาชีวะ มาจากคำว่า “อาชีพ” กับ “ชีวิต” ดังนั้น “อาชีวศึกษา” จึงเป็นการเรียนรู้ในการพัฒนาอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเรา

( ) เห็นด้วย ( ) ไม่แน่ใจ ( ) ไม่เห็นด้วย

3) การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เป็นการพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถนำไปช่วยผู้ประกอบการใน การประกอบอาชีพ หรือทำเป็นอาชีพเสริม อาชีพอิสระ ภายหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว และ ไม่ได้ศึกษาต่อ หรือ สำหรับเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

( ) เห็นด้วย ( ) ไม่แน่ใจ ( ) ไม่เห็นด้วย

4) การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยจัดให้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีจึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

( ) เห็นด้วย ( ) ไม่แน่ใจ ( ) ไม่เห็นด้วย

- 5) การจัดรายวิชาทางด้านอาชีพ เพื่อสอนเสริมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากที่เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและเทคโนโลยี ในช่วงโมงกิจกรรมอย่างน้อย สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรกระทำ
- ( ) เห็นด้วย   ( ) ไม่แน่ใจ   ( ) ไม่เห็นด้วย
- 6) รายวิชาทางด้านอาชีพ ที่โรงเรียนเปิดสอนเพิ่มเติมให้แก่เรียนนั้น ควรเป็นรายวิชาอาชีพที่ สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
- ( ) เห็นด้วย   ( ) ไม่แน่ใจ   ( ) ไม่เห็นด้วย
- 7) รายวิชาทางด้านอาชีพที่โรงเรียนเปิดสอนให้แก่เรียนนั้น นักเรียนต้องสามารถปฏิบัติได้จริง
- ( ) เห็นด้วย   ( ) ไม่แน่ใจ   ( ) ไม่เห็นด้วย
- 8) ผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรเป็นครูของโรงเรียนเทศบาลที่มีความรู้ความสามารถ
- ( ) เห็นด้วย   ( ) ไม่แน่ใจ   ( ) ไม่เห็นด้วย
- 9) ผู้สอนรายวิชาอาชีพที่โรงเรียน ควรใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีในท้องถิ่น เขตเทศบาลเมือง สองพี่น้อง
- ( ) เห็นด้วย   ( ) ไม่แน่ใจ   ( ) ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 2 รายวิชาอาชีพที่เหมาะสม

คำชี้แจง

ในฐานะที่ท่านมีภูมิลำเนา หรือ ประกอบอาชีพในท้องถิ่นนี้ ท่านคิดว่าอาชีพที่เหมาะสม สำหรับนำมาสอนเสริมเพิ่มเติมพัฒนานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีความรู้ความสามารถเพื่อ เตรียมความพร้อมอันเป็นพื้นฐานก่อนที่นักเรียนจะจบจากโรงเรียน เพื่อนำไปช่วยผู้ปกครอง หรือ เป็นอาชีพเสริม อาชีพอิสระ ได้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ให้ท่านพิจารณาคัดสรร อาชีพอย่างน้อย 3 อาชีพตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมโดยไม่ จำเป็นต้องพิจารณาจากตัวอย่างที่ยกมาให้เห็นข้างล่างนี้

ตัวอย่างด้านการเกษตร

1. การผลิตดินผสมพืช	7. การจัดตกแต่งสวนภายในบ้าน
2. การผลิตกล้าไม้	8. การเพาะเห็ด
3. การทำปุ๋ยชีวภาพ	9. การปลูกผักกางต้ง
4. การขยายพันธุ์พืช	10. การเลี้ยงปลาสวยงาม

5. การทำสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	11. การเลี้ยงไก่
6. การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ	12. อื่นๆ (ระบุ) .....

ตัวอย่างด้านการช่าง

1. ซ่อมโทรศัพท์มือถือ	7. เดินสายไฟในบ้าน
2. ซ่อมรถยนต์	8. ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า
3. ซ่อมรถมอเตอร์ไซด์	9. ซ่อมคอมพิวเตอร์
4. ซ่อมรถจักรยาน	10. ซ่อมวิทยุ/ โทรทัศน์
5. ซ่อมเครื่องซักผ้า	11. อื่นๆ (ระบุ) .....
6. ซ่อมเครื่องปรับอากาศ	

ประเภทอาหาร

1. อาหารจานด่วน	4. ก๋วยเตี๋ยว
2. เครื่องดื่มประเภทต่างๆ	5. อื่นๆ (ระบุ) .....
3. ขนม	

ประเภทเสริมสวย

1. เพ้นท์/ ตอ เล็บ	3. อื่นๆ (ระบุ) .....
2. แต่งหน้า ทำผม	

ประเภทอื่นๆ

1. การพิมพ์สกรีนเสื้อผ้า	4. การจัดดอกไม้
2. ซัก อบ รีด	5. พิมพ์งาน เข้าเล่มเอกสาร
3. การผลิตของใช้ในบ้าน	6. อื่นๆ (ระบุ) .....
- (స్తు น้ายาล้างจานเจลล้างมือ ฯลฯ)

อาชีพที่พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสม สำหรับนำมาสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง ได้แก่

1. ....
2. ....
3. ....

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์

แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ .....

ตำแหน่ง.....อายุงาน.....

สถานที่ทำงาน .....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2553 เวลา.....

ชื่อหลักสูตร.....

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. ขอบข่ายสาระสาระ

.....

.....

.....

.....

3. กิจกรรมหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

4. การวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

4. อื่นๆ

.....

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือ

(สำเนา)

โรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวัน

เทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ)

ด้วยข้าพเจ้านางรัชณี รัชศรี นิสิตปริญญาโท สาขาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ภายใต้การควบคุมของ

รองศาสตราจารย์พิรพงษ์ ทิพนาค ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 ในสังกัดโรงเรียนของท่านในการตอบแบบสอบถามเพื่อสำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งข้อมูลดังกล่าวใช้ประกอบการเรียนเรื่องวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่ข้าพเจ้า ในการเก็บข้อมูลดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางรัชณี รัชศรี)

โรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวันฯ

เทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143,02-942-8200 ต่อ 261,262

โทรสาร 02-579-0203

(สำเนา)

โรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวัน

เทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

27 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวันฯ

ด้วยข้าพเจ้านางรัชณี รัชศรี นิสิตปริญญาโท สาขาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้างรายวิชาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ภายใต้การควบคุมของ

รองศาสตราจารย์พิรพงษ์ ทิพนาค ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 ในสังกัดโรงเรียนของท่านในการตอบแบบสอบถามเพื่อสำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งข้อมูลดังกล่าวใช้ประกอบการเรียนเรื่องวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่ข้าพเจ้า ในการเก็บข้อมูลดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางรัชณี รัชศรี)

โรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวันฯ

เทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143,02-942-8200 ต่อ 261,262

โทรสาร 02-579-0203

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางรัชณี รัชศรี
วัน เดือน ปี ที่เกิด	8 มกราคม 2512
สถานที่เกิด	จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง จังหวัดราชบุรี
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเทศบาล 3 วัดใหม่อัมพวัน (พวงวรินทร์ราษฎร์วิทยา) เทศบาลเมือง สองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ผลงานดีเด่นและ/หรือรางวัลทางวิชาการ	1. ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา ในการประกวดระดับเทศบาลภาคกลาง จังหวัดลพบุรี ปี 2550 2. ประกวดสื่อวิทยาศาสตร์ดีเด่น ระดับทอง ในการประกวดระดับเทศบาลภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2553